

NAČI ĆE SE UVIJEK KRITIČKI

Kakva god odluka bila uvijek će se naći kritika. To treba plašiti. Najidealnije bi bilo kad bi se kandidate čili za istu lokaciju na kojoj bi bio postavljen spomenik Krišimiru IV. Odaberimo stoga onu koja će imati najviše dobrih i najmanje loših strana

Stranica 3.

SIBENSKI LIST

GLASILO OPĆINE ŠIBENIK

GOD. XXX.
BROJ 1473

IZDAVAČ: INFORMATIVNI CENTAR
Šibenik, 14. ožujka 1992.

CIJENA
20 HRD

OTVORENO PITANJE

MOŽE LI AUTONOMAMAŠTVO PROGUTATI KREŠIMIROV GRAD?

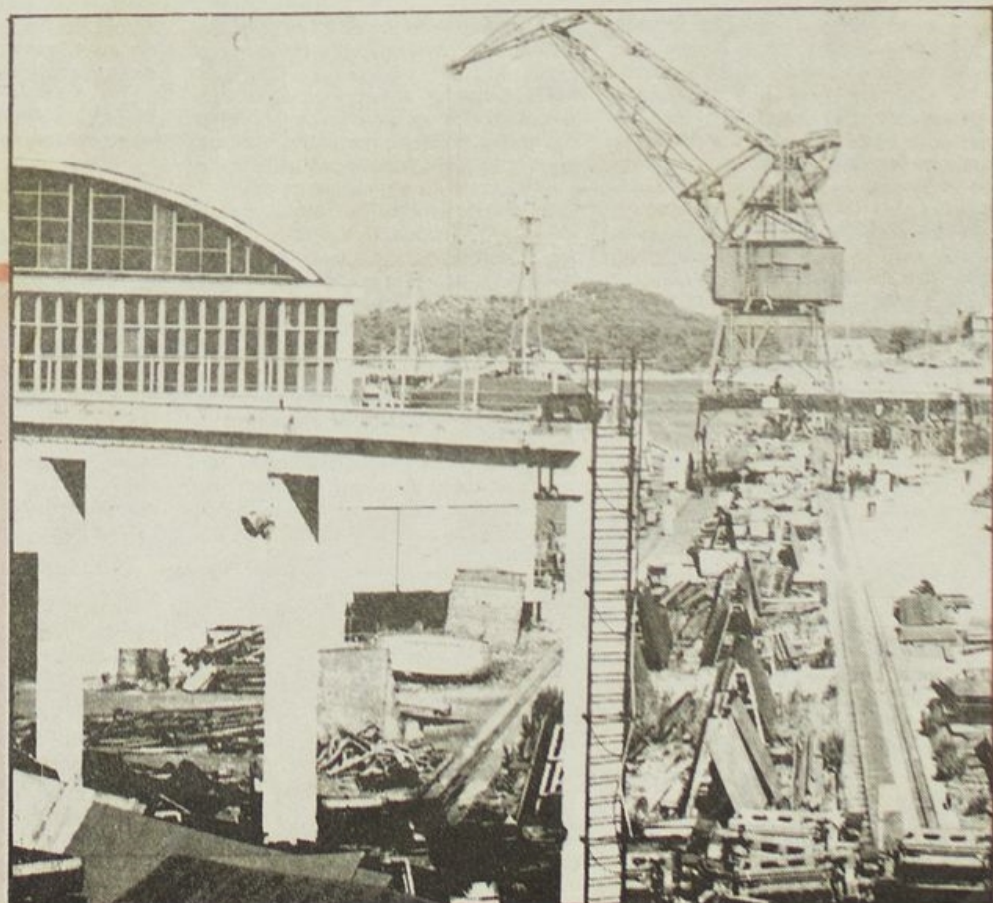
Varamo se ako mislimo da su prvi višestranački izbori i opće hrvatska opcija (po prvi put), definitivno izbrisali autonomashtvo. U globalnim opredjeljenjima svakako jest, ali u praktičnoj, svakodnevnoj političkoj zbilji još uvijek, (da li svjesno ili po navici življenja), probija upravo autonomashtki duh Stranice 6. i 7.

„IGRE“ OKO OSTAVŠTINE JUGOSLAVENSKE ARMIIJE:

KOLIKO JE RUKU NA »REMONTU«?

Pokušaj Hrvatske ratne mornarice, da nakon remonta jednog od ratnih brodova, doslovce ukrade vrlo vrijednu brodsku dizalicu, najbolje govori o tome da se u »Remontu« što skorije treba znati čiji će biti. Da li će Skupština općine Šibenik ustrajati na odluci da nekadašnji vojni Zavod postane javnim poduzećem u njenom vlasništvu?

Stranice 6. i 7.

CRNO-BIJELO U KOLORU

KAD ĆEMO ZNATI DA JE RAT GOTOV?

Kad se prije godinu dana pokušavalo definirati, odnosno odgonetnuti da li je rat počeo ili ne, vezano za prvo ubojstvo hrvatskog policajca na Plitvicama netko je mudro zaključio da će rat u pravom smislu riječi biti rat onda kada žrtve postanu bezimene. Tako se, nažalost, i dogodilo. Sada se po naravi događanja postavlja dijametralno suprotno pitanje: da li je rat prestao, odnosno kad ćemo znati da je rat zaista stvar prošlosti. Da li s dolaskom plavih kaciga uz odlazak srpske vojske iz Hrvatske, ili kad se hrvatski branitelji vrate svojim domovima i civilnom životu ili kad prestane pucnjava bilo koje vrste. Sve su to pokazatelji koji čine sliku mira, ali fenomenološki gledano ključni momenti svakodnevne koji će najjasnije dati do znanja da je rat završen proći će gotovo nezapazeno, jer ćemo se strahovito brzo naviknuti da nisu tu i neće nam nimalo nedostajati. To se u prvom redu odnosi na Centar za obavješćivanje i kad prestanemo na Radio-Šibeniku svakodnevno slušati iz Centra za obavješćivanje saznali smo to i to, ili Centar... poziva na pojačani oprez, a da o znaku za opću opasnost ne govorimo, onda će

u najdoslovnijem smislu riječi biti kraj. Doduše, i nakon toga bit će ljudi koji će se za nedjeljne šetnje možda malo štreknuti kad čuju sirenu, ali to će onda biti samo provjera njene ispravnosti. A tada će se javiti i drugi životni problemi koji su momentalno ratom zatomišeni. Pretpostavljamo da će nas ponovno užasno nervirati poskupljenja struje, goriva... i bit ćemo skloni da što prije zaboravimo ratne strahote.

No vratimo se definiranju početka i prestanka rata, budući da se oni ne mogu precizno definirati. Vjerojatno će se i u nas javiti povjesničari ili drugi znanstvenici društvene provenijencije koji će vremenski pokušati točno odrediti početak i kraj rata. Službeni kriterij nemaju jer niti jedna od zaraćenih strana nije objavila rat, pa da se može kazati tog i tog datuma Srbija je napala Hrvatsku. Problem je i glede kriterija razbuktavanja sukoba, pa je vremensko razdoblje prilično široko i to od prvih barikada u kolovozu 1990. pa do ljeta 1991. Tko pametan može izdvojiti neki datum i reći tada je prestalo mirno razdoblje i započeo rat.

U biti sve ovo govorimo zbog činjenice, koja je izuzetno prisutna,

Gledajući fenomenološki određeni momenti će nam najzornije dati do znanja da je rat stvar prošlosti. Primjeru radi, kad u eteru više ne budemo čuli: Centar za obavješćivanje dao je... — to će biti kraj rata

da će dolaskom plavih kaciga istodobno prestati rat. Možemo se i mi složiti s tim, ali da li to znači da ćemo slobodno moći putovati preko Knina. Pa čak kad to bude i moguće još uvijek će se u crnim kronikama moći pročitati kako je neka četnička naoružana banda zaustavila automobil, opljačkala, pa možda i ubila putnike i to bez obzira na prestanak rata. Tu se nalazi i kraj priče o svršetku rata. Dakle, kad se četnici počnu nazivati dramskim razbojnicima i kada im bude suđeno kao kriminalcima koji ometaju normalnu cestovnu komunikaciju i kada ih bude hvatala policija, a ne Hrvatska vojska tada više nećemo moći govoriti o ratu, nego se vratiti na predratnu terminologiju — govorit ćemo o teroru i teroristima. A zna se što takve čeka.

Jezik svakodnevne možda najbolje odražava stanje stvari: prvo

su bili kninski hajduci, poslije stidljivo četnici, pa Martićevi teroristi, a onda s tamponiranjem bivša jugovojaska postala je takozvana, pa je ostala bez »narodna«, zatim srbo-komunističko-četnička, naposljetku srpska (što i odgovara zbilji). Plave kacige će svojim dolaskom učiniti da četnici postanu na govornoj razini četničke bande, bradati razbojnici, za srpske nostalgijare hajduci, a na kraju će biti kršteni običnim

cestovnim teroristima. A taj je termin blizak i pravnoj državi. Priča se završava bijegom ili uznicama, na opće zadovoljstvo.

P.S. Možda presmiono razmišljanje s obzirom na sirene i gotovo dnevni znak za opću opasnost. Ali svaka priča ima svoj početak i kraj. U ovom slučaju za Hrvatsku happy end.

I. POLJIČAK

U ŽARIŠTU

POSLJEDNJI TRZAJI

Podsjeća to na zmiju iz procjepa koja izbacuje posljednje zalihe otrova na bilo koga, važno je sijati smrt. Uz žestoke artiljerijske napade iz dalekometnih topova, to su razlozi gotovo svakodnevnog boravka u skloništim. No, ovi boravci nisu poput onih u početku rata, narod je manje oprezan, kao da očekuje kraj ovom nametnutom ratu i svaku granatu smatra posljednjom.

Najžešći napad na grad Šibenik od rujanske bitke u minulom tjednu, agresor koristi posljednje dane pred uspostavom mira i povlačenje s privremeno okupiranih područja. Sada se jasno vidi da što je omča bliže vratu, zlotvor biva otrovnijim i bestijalnijim. Pokazuje nova sredstva iz svog repertoara za sijanje smrti. Ispaljeni projektili sa kasetnim bojevim glavama iz VRB »orkan« namijenjeni su djeci, ratarima i paštirim.

Podsjeća to na zmiju iz procjepa koja izbacuje posljednje zalihe otrova na bilo koga, važno je sijati smrt. Uz žestoke artiljerijske napade iz dalekometnih topova, to su razlozi gotovo svakodnevnog boravka u skloništim. No, ovi boravci nisu poput onih u početku rata, narod je manje oprezan kao da očekuje kraj ovom nametnutom ratu i svaku granatu smatra posljednjom. Istodobno s rasplamsavanjem

rata u šibenskom zaleđu i drugim bojištima, intenzivno se vrše pripreme za raspored plavih kaciga na krizna područja. Događaji u neprijateljskim političkim krugovima ukazuju na potiskivanje »stare« kninske garniture i »afirmaciju« nove kako je zovu putujuće vlade. Pokazale su se ispravnim prijašnje procjene da se u biti ne razlikuju, nego samo u metodama. Dok je bivši »minister« informiranja poučavao inozemne delegacije o »istorijskom utemeljenju srpske krajine«, novi glasnogovornik »putujuće vlade« objašnjava potrebu da Zadar bude »slobodna« — čitaj velikosrpska luka jer on ionako nije nikada bio hrvatski grad!!!

Kakvu logiku razmišljanja i mogućnost dogovora i pregovora treba očekivati od takvih glasnogovornika. Jednostavno rečeno to nije tlo na kojem raste logika, ti mozgovi nemaju nikakvu šansu da se vrate normalnom poi-

manju (ako su ikad tamo i bili), oni su ogrezli u vlastitoj laži do te mjere da je drže apsolutnom istinom.

Ta ista »vlada« formira odbore između ostaloga i za suradnju sa snagama Ujedinjenih naroda, a da apsurd bude veći i sa hrvatskom vlasti. S kime i o čemu mogu razgovarati i sporazumjeti se ljudi koji ne poštuju čak ni osnovno pravo čovjeka na život, njihova logika je uništavanje svega što se može pa čak i djece. Oni u već izgubljenom ratu rabe oružje koje je zabranjeno međunarodnim konvencijama. Oni ne poznaju osnovno polazište međunarodnih opcija rješenja krize na tlu bivše Jugoslavije — poštivanje međurepubličkih granica. I na koncu ne priznaju, i ne samo to, nego ne vide Hrvatsku kao normalnu državu hrvatskog naroda u kojoj i oni, nažalost, kao takvi žive.

Po onome što se zbiva i čuje na tlu okupiranih dijelova šibenske i drniške općine, a i u samom Kninu, postoje četiri opcije upravno-teritorijalnog ustrojstva. Stara kninska »krajiska uprava« koja je izgubila podršku iz Beograda, nova krajiska vlada izabrana u Borovu Selu (stigla u Knin), Ujedinjeni narodi i normalno u perspektivi hrvatska vlast.

Dvije vlade u »krajini« međusobno se optužuju a istovremeno i pozivaju na legitimitet koji im je dao srpski narod. Stara se približava oporbi otvoreno optužujući Miloševića i »ostatke komunizma« za izdaju srpskog naroda u »krajini« dok druga dolazi s blagoslovom aktualne srbijanske i knjopredsjedničke vlasti. Taj blagoslov ima i konkretno oživotvorenje kroz financiranje »državnih« i »društvenih« službi u Kninu i nije teško pogoditi da će to biti presudno u ljubavi između naroda i vlade. Osim te prednosti, ona se iz Beograda oblikuje prema strogim kriterijima ukupanja u uvjete kada će na ovim prostorima biti plave kacige. Oni im već tepaju kao zaštitnicima i presvlače se u mirotvorne policijske odore. Iako sva djeca znaju priču o Vuku i Crvenkapici, a ni vuk više nije vuk a još manje Crvenkapica, treba očekivati da će sadašnje četničke snage nastojati maksimalno maskirati svoja lica i zadržati poziciju.

Napad na Šibenik i Zadar uklapa se u te kalkulacije da krizno područje bude što šire i da se Hrvatska presiječe. Zbog toga je hrvatsko značenje šibenskog zaleda izuzetno veliko. Očito da će im Šibenik ponovo pomrsiti račune, a stvari se ne odvijaju za njih povoljno ni na makro planu.

Neprihvaćena politika SDS-a u pokušaju da se u utrobu velike Srbije zadržati Hercegovina kao i najavljena priznanja Hrvatske i drugih država na tlu bivše Jugoslavije od strane SAD nova su pitanja na koje nije lako naći odgovor. Pogotovo je teško to sada kada pritišću sve jače unutrašnji problemi. »Veliki brat student« postaje sve siromašniji i nezadovoljniji »mladim bratom osnovcem«. Mladi je umislio sebi da je odrastao pa ni recept bivšeg šibenskog psihijatra ne pomaže. Ostaje samo da se prilagodava neumitnoj stvarnosti koju tvore principi međunarodnih institucija, općeprihvaćena prava moderne demokracije i umjesto jugoslovdateske i četničke momci iz Kenije, Francuske i Češke i Slovačke.

Ipak, ne treba gajiti iluziju da će svijet i demokracija lako unijeti mir i Europu u krajeve gdje je odavno puška bila draža od motike, pljačka od proizvodnje a iluzija od realnosti i istine.

Ivan BURIC

INFORMATIVNI
CENTAR
ŠIBENIK

OSNIVAČ:
Općinska skupština Šibenik

IZDAVAČ:
Novinsko-izdavačka i radio-difuzna organizacija Informativni centar Šibenik
V.d. upravitelja Informativnog centra ZDRAVKO KEDŽO

Uređuje redakcijski kolegij: Jo-

sipa Petrina, Živana Podrug, Mirko Sekulić, Diana Ferić, Dijana Šoko, Branimir Periša, Nevena Šoko, Branimir Periša, Nevena Šoko, Friganović, Stjepan Baranović, Ivica Poljičak, fotoreporter Vilson Polić.
Uredništvo: Ulica Božidara Petranovića 3, Šibenik.
Telefoni: direktor 29-480, uredništvo 25-295, propaganda 25-606, režija 23-222

Pretplata na list za tri mjeseca 260, za pola godine 520 a za godinu 1040 dinara. Za inozemstvo dvostruko — žiro-račun 36400-603-976 kod SDK Šibenik. Rješenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SR Hrvatske, broj 2829 I-1978. »Šibenski list« oslobođen je osnovnog poreza na

promet.

OGLASI:
1 cm/1 stupac 50 dinara. Mali oglasi, obavijesti građana i posebne usluge regulirani su posebnim cjenikom.

TISAK:
»Slobodna Dalmacija« Informativne djelatnosti, p.o. Split.

D. Gunjača

U Zagrebu je 22. veljače u vijećnici Arhitektonskog fakulteta održan sastanak, svrha kojeg je bila odabir lokacije za spomenik kralju Petru Krešimiru četvrtom u Šibeniku. Sastanak je, inače, sazvan na inicijativu prof. Ante Vulina, uglednog arhitekta. Pozivi da prisustvuju upućeni su akademiku dr. Andri Mohorovičiću — arhitektu, prof. dr. Brunu Miliću — arhitektu, prof. dr. Grozdani Knežević — arhitektici, prof. Anti Despotu — akademskom kiparu, prof. Branku Ružiću — akademskom kiparu, Vjenceslavu Richteru — arhitektu, dr. Ivanu Jurasu — arhitektu, dr. Emilu Špiriću — arhitektu, dr. Tonku Maroeviću — povjesničaru umjetnosti, Anti Starčeviću — akademskom kiparu, Miru Belamariću — dirigentu, dr. Ivanu Biliću iz Leksikografskog zavoda Hrvatske, Mariji Ujević — akademskoj kiparici, Mati Relji — redateljju, prof. Anti Vulinu — arhitektu i Diani Gunjača — arhitektici, inače, članu Odbora za podizanje spomenika Kralju Krešimiru.

— Iako se pozivu nije odazvala nekolicina spomenutih, ipak je postignuta svrha sastanka — kazuje nam po povratku iz Zagreba Diana Gunjača. Naime, nakon što je u ožujku prošle godine obavljena rasprava o lokacijama spomenika te nakon pribavljenih mišljenja umjetnika koji su u toj raspravi sudjelovali, nastojalo se još jednom razmotriti predložene lokacije s akcentom na one za koje se opredijelo najveći broj umjetnika. Željelo

se, zapravo, s obzirom na značaj spomenika za grad Šibenik ali i Hrvatsku, u raspravu uključiti i šira stručna javnost, kako u samom Šibeniku tako i izvan njega. Na skupu u Zagrebu, nažalost, zbog trenutačne situacije, nisu bili nazočni stručnjaci iz drugih gradova u Hrvatskoj, no, zato su u raspravi po prvi put sudjelovali akademik A. Mohorovičić, prof. dr. B. Milić i drugi kao i ugledni arhitekti i kipari podrijetlom Šibenčani. U međuvremenu, dakle, od ožujka prošle godine, pristigao je i određeni broj mišljenja članova Društva arhitekata Šibenik, što je također uzeto u obzir prilikom rasprave. U dosadašnjim raspravama — napominje D. Gunjača — a prema zaključku Stručno-tehničke komisije odbora, tri su lokacije ocijenjene kao najpovoljnije i samim tim istaknute kao najvrednije. To su širi prostor pred Katedralom, perivoj ispred crkve Gospe van Grada zajedno s Poljanom i tvrđava sv. Mihovil. Te su lokacije na skupu u Zagrebu predstavljene grafički i pomoću dijaprojektora uz odgovarajuća tumačenja, nakon čega je uslijedila zanimljiva i rekla bih edukativna rasprava u kojoj je gotovo svatko od pozvanih stručnjaka imao što reći. Istaknut ću ovom prilikom nekoliko pitanja što su dominirala na skupu u Zagrebu:

- kakvo je značenje i karakter spomenika
- veličina spomenika i oblikovni pristup
- kriteriji za odabir lokacije

SPOMENIK KRALJU PETRU KREŠIMIRU ČETVRTOM

NAĆI ĆE SE UVIJEK KRITIČKI DUH

Što se tiče značenja i karaktera spomenika kralju Krešimiru, nakon ponekad i različitih stavova ipak je na kraju usuglašeno mišljenje da je spomenik, iako se podiže u Šibeniku, od šireg nacionalnog značaja, te da ima visok hijerarhijski položaj u redu simbola. Osim toga u spomeniku Krešimiru sadržana je i ideja o spomen žrtvama najnovijeg rata. Spomenik, dakle, simbolizira ostvarenje hrvatske državnosti u povijesnom i vremenu u kojem se nalazimo. Možda to ponajbolje ilustriraju riječi akademika A. Mohorovičića da je »spomenik Krešimiru prvi i trebao bi biti jedini tom kralju u Hrvatskoj. Šibenik je za to jedini prikladan grad. Međutim, a s obzirom na značaj, spomenik bi trebala podići Hrvatska«.

Kada se raspravljalo o veličini i oblikovnom pristupu spomenika, postignuta je suglasnost da on u svakom slučaju mora biti snažan simbol (A. Mohorovičić). To, međutim, ne znači da mora biti pretjerano monumentalno, ali u odnosu na odabranu lokaciju mora se isticati — znači pojam veličine je relativan. Osim figuralnog ne isključuje se niti afiguralan pristup u oblikovnom konceptu, što bi, pak, značilo davanje potpune slobode umjetnicima. Umjetnike bi, naime, na ta dva pristupa mogla inspirirati i sama odabrana lokacija.

Kao kriteriji za odabir lokacije spominjali su se veličina i značaj prostora, tako da je trg »Medulić« otpao zbog komornog karaktera i uvučenosti unutar stare gradske jezgre; potom položaj unutar same jezgre u odnosu na ostale dijelove grada i konačno stupanj uredenosti i dovršenosti okoliša.

Nakon što je rasprava okončana i nakon što su ustanovljeni kriteriji eliminirane su lokacije kod kavane »Medulić«, na pješačkom otoku ispred hotela »Krka«, na tvrđavi sv. Mihovil, u perivoju na mjestu nekadašnjeg spomenika Tommasseu i na trgu pred zgradom Općine, iako je ovaj posljednji prijedlog imao svojih pristalica. Izbor se tako suzio na dva prostora — na Poljanu s perivojem ispred crkve Gospe van grada i na

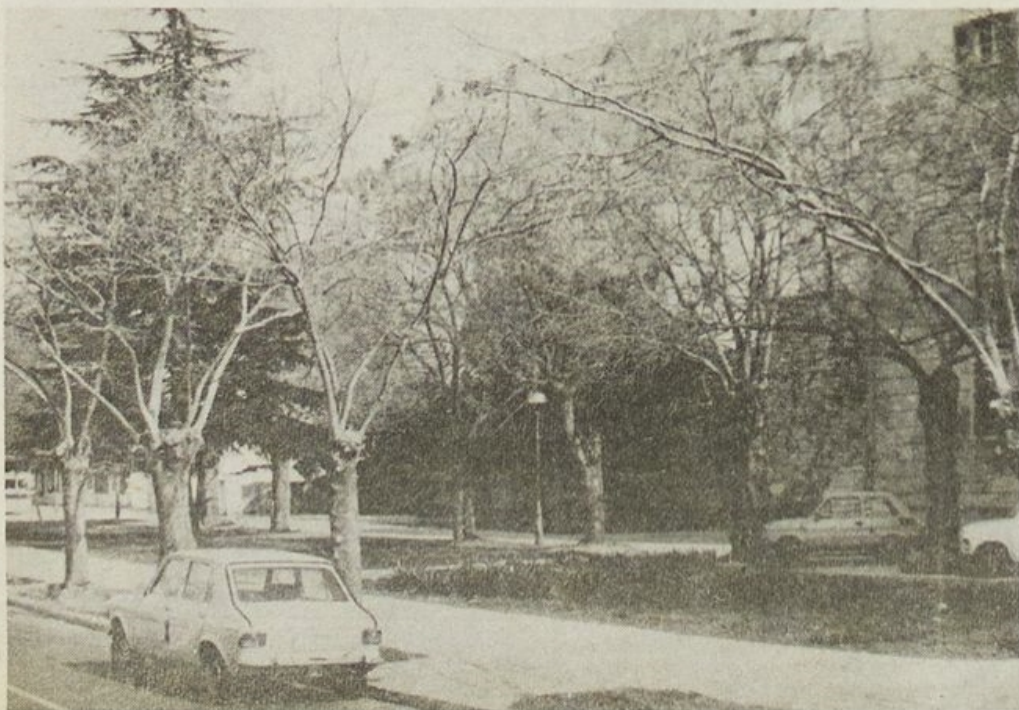
gradskih vrata do Kwartira, kako bi se zadovoljili svi zahtjevi koje taj prostor traži. Zahvat je vrlo delikatan jer postoji niz otvorenih, kulturno-povijesnih urbanističkih i arhitektonskih tema na tom prostoru, ali je istovremeno i provokativan za stručnjake. Poljana s perivojem, pak, kao centar života, prostor je novijeg, pa i našeg vremena, a nesumnjivo je još više prostor budućih generacija. Zbog svoje nedovršenosti, određene amorfne, zahtjeva uređenja — i spomenik bi dobro došao.

Može se, stoga, postaviti pitanje — da li je to dug današnjih generacija ili ćemo ga ostaviti budućim? S urbanističke strane zahvat je također složen i delikatan a potenciran je još i neminovnošću prometa. No, i jedan i drugi zahvat gradu bi itekako koristili, s tim što bi natjecanjem za urbanističko-skulptorsko rješenje trebalo obuhvatiti širi prostor — Poljanu, perivoj ispred crkve, bivši Dom JNA, perivoj R. Visiania i Dom omladine.

Moglo bi se, dakako, još raspravljati o lokacijama — dodaje D. Gunjača — no, sumnja da bi se mogao »učvrstiti« drugi prijedlog. Odbor bi, kaže, konačno trebao donijeti odluku ili će se u krajnjem slučaju formirati poseban stručni odbor koji bi zapravo bio i žiri za budući natječaj. Takav odbor trebalo bi sačinjavati članovi sadašnjeg Odbora i dio stručnjaka koji su već bili uključeni u rasprave a ne namjeravaju sudjelovati u natječaju. Možda bi, reći će na kraju D. Gunjača, dipl.inž. arh. kao svojevrstan zaključak, trebalo prenijeti riječi A. Despota, akademskog kipara, sa skupa u Zagrebu:

— Koju god odluku donijeli, naći će se uvijek kritički duh, ali toga se ne treba plašiti. Najidealnije bi bilo kad bi se kojim slučajem svi odlučili za istu lokaciju na kojoj će biti postavljen spomenik kralju Petru Krešimiru IV. u Šibeniku. Nije lako pronaći najbolje rješenje jer svaka lokacija ima svoje dobre i loše strane. Odaberimo stoga onu koja će imati najviše dobrih, a najmanje loših strana!

N. FRIGANOVIĆ

Granata koja je pogodila ovu privatnu kuću izvana je ostavila samo trag na krovu, iznutra — sve je «samljeveno u papar»

Bila je to nekad uređena soba — sada tek ruševina

ŠIBENIK NA UDARU NEPRIJATELJA - RAT SE NASTAVLJA SIJAČ ZVONČIČA SMRTI

dlaku izbjegnuta. Jer, u blizini mjesta gdje su dvije rakete iz «orkana» pale nalazi se naselje, a baš u tom trenutku ispred kuća su se igrala djeca. Nesplodirani ubojiti «zvončići» iz rasprskane rakete rasuli su se igrom slučajajima dovoljno daleko od njih. Ali istodobno te rakete s kazetnim punjenjem koje je okupacijska armija odnedavno prvi put upotrijebila upravo na dalmatinskom ratištu, a koje su zabranjene «Ženevskom konvencijom», dokaz su da Šibenik i šibensko područje i dalje živi u pravom, bezočnom ratu...

D. Ferić
(Snimio: R. Gogol)

Cijeli život ugrađen u kuću odjednom se srušio...

slovce bez krova nad glavom — granate su im razorile domove. U samo nekoliko sekundi razoreno je ono što su godinama gradili. Sutradan, nakon tog napada, područja na koja su padali projektili obišla je delegacija europskih promatrača. Na razrušenim ognjištima dočekale su ih hrpe stakla, srušeni zidovi, uništen namještaj u kućama i plač i jauk domaćina. Europejci su se još jedanput na licu mjesta uvjerali u karakter i namjere agresora koji i dalje sije zlo...

Šibenčani su se još jedanput u to uvjerali na svojoj koži dan poslije tog žestokog topovskog napada. Neobično zatišje na šibenskoj fronti tog jutra upućivalo je na sve samo ne na ono što se u hipu, nešto poslije 13 sati i 30 minuta dogodilo. Iznenada, iz pravca Trbounja neprijatelj je na grad ispalio dvadesetak projektila, među njima i šest smrtonosnih raketa s kazetnom bojevom glavom iz raketnog sustava tipa «orkan». Iste, one koje je dan prije uputio na Muć i odnio tri života... Posljedica od tog raketnog napada na Šibenik nije bilo. Tragedija je samo za

Europski promatrači razgledavaju dio rakete lansirane s «orkana» na Šibenik. Treba li im još dokaza o bezočnim namjerama agresora?

Ova djevojčica igrala se ispred kuće kada su u blizini pale dvije rakete s kazetnom bojevom glavom. Je li svjesna opasnosti koju ovaj smrtonosni zvončić nosi?

Ostatak rakete lansirane iz «orkana» — eksplodirani projektil ostavio je za sobom sprženu travu i zdrobljeno kamenje

Dok se s političkih govornica iz republičke metropole upućuju optimističke izjave da je rat u Hrvatskoj završen Šibenčani proživljavaju najteže dane još od rujanske bitke za grad. Ovog su tjedna sate i sate proveli u skloništima. Šibenik je u dva navrata zasipan smrtonosnim projektilima... Spokojna nema niti kada je na fronti zatišje, kada oružje zašuti jer živimo pod stalnim pritiskom upozorenja da zadržimo krajnji oprez i budnost, da se ne zadržavamo na otvorenim prostorima. Djeca i dalje moraju živjeti u atmosferi straha i napetosti, lišena gotovo svih dječjih radosti...

Umjesto u znaku skorog povlačenja neprijateljskih snaga sa šibenskog područja, ovdješnje stanovništvo još od prošle nedjelje živi u znaku bezočnih prijetnji i ultimatum generala Mladića koji je još jedanput pokazao da misli ozbiljno. U ponedjeljak, 9. ožujka Šibenik je doživio najžešći i najrazorniji napad neprijateljskog podništva poslije one prve rujanske agresije. Preko stotinu topovskih granata ispalio je neprijatelj tog dana na sam grad. Žrtava i ozlijeđenih, srećom, nije bilo ali je nastala velika materijalna šteta. Stradale su posebice privatne stambene kuće. Troje šibenskih obitelji ostalo je do-

KRONIKA

Zbog neprijateljske aktivnosti u skradinskom zaleđu od ranih jutarnjih sati 6. ožujka što je oko 13 sati eskalirala u otvoreni napad proglašena je opća opasnost za Šibenik i prigradska naselja Dubravu, Bilice, Zaton, Raslinu i Lozovac. Petnaestak projektila palo je na Skradin a u 15.45 sati četiri su projektila upućena prema rubnim dijelovima Šibenika.

U Šibeniku je 6. ožujka boravio dr. Ivo Družić potpredsjednik SDPH. Nakon susreta sa šibenskim biskupom dr. Srećkom Badurinom i obilaska Katedrale sv. Jakova, dr. Družić sastao se i s predsjednikom SO Šibenik mr. Paškom Bubalom. U razgovoru u kojem su sudjelovali i dopredsjednik IV dr. Boris Kale i tajnica SO Semira Škugor, dr. Družić se upoznao sa sigurnosnom situacijom na šibenskom području. Posebna je pozornost posvećena perspektivama razvoja grada i komune. Zbog opće opasnosti proglašene tog dana u Šibeniku, odgođeno je održavanje tribine na kojoj je Ivo Družić trebao govoriti o aktualnim političkim prilikama u Hrvatskoj.

U Šibenik je 7. ožujka stigla pošiljka iz

talijanskog gradića Chietta nedaleko od Pescare. U prikupljanju 6 i pol tona hrane te većoj količini odjeće, pokrivača i dječjih pelene, uključili su se učenici iz pet tamošnjih škola, nekoliko privatnih firmi a ponajviše prijatelji i turiste koji su prijašnje sezone dolazili na otok Prvić. Organiziranje prikupljanja pomoći poteklo je od obitelji Jurčin a prijevoz iz Italije obavio je svojom kočaricom Berislav Baranović uz pomoć Jadranske banke i Službe društvenog knjigovodstva. Pošiljka humanitarne pomoći uručena je Općinskoj organizaciji Crvenog križa a podijeljena se među prognanicima smještenim na području šibenske općine.

U Šibeniku je 9. ožujka osnovan Zavičajni klub »Rupska župa« žitelja Rupa, Ičeva i Laškovice. Prvi i glavni zadatak Kluba je rješavanje aktualnih problema žitelja s tog područja te pružanje pomoći prognanicima. U skladu s tim odlučeno je da se eventualna tridesetak osoba, koliko ih je ostalo u Laškovicima ili da im se posredstvom Međunarodnog komiteta Crvenog križa uputi humanitarna pomoć. Kako bi se olakšao povratak prognanih, prihvaćena je ideja da se osnuju poljoprivredna i stambena zadruga. Za predsjednika Zavičajnog kluba »Rupska župa« izabran je Jurica Crnjak.

Redovita konferencija za novinare Zapojeđništva 142. brigade održana je 9. ožujka u Danilu Brnjem. Uz zapovjednika Luku Vujića gost konferencije bio je i Petar Škarica, predstavnik Hrvatske vlade u mješovitoj Komisiji za razmjenu zarobljenika. Uz redovita izazivanja iz pješačkog oružja, rečeno je na konferenciji, neprijatelj je na drniškom dijelu bojišta izveo i nekoliko topničkih napada i to na Brnjicu, Miljeno brdo te na šire područje Unešića. Riječ je najvjerojatnije, rekao je pukovnik Vujić, o odmazdi gen. Mladića, nakon što je hrvatska vojska oslobodila Nos Kalk. Mladić ne može prihvatiti poraz, no, postrojbe 142. brigade HV u punoj su pripravnosti i spremne su odgovoriti ako bude želišćih napada. Hrvatska strana od početka nije ravnopravna s protivnicima kada je riječ o razmjeni zarobljenika, rekao je Petar Škarica, jer materijalne vojnice koji su okrvavili ruke. Isto tako, Škarica nije mogao ništa podrobnije reći o tzv. višoj listi za razmjenu na kojoj je i 25 Hrvata zatočenih u kninskim zatvorima, jer se ta lista utvrđuje na višoj razini, izvan mješovite komisije za razmjenu.

Općinski centar za obavješćivanje nakon neprijateljskih provokacija u skradinskom zaleđu tijekom jutro 9. ožujka, te nakon što je nekoliko projektila upućeno prema rubnim dijelovima Šibenika, u 13.09 sati obznanio je opću opasnost za grad i prigradska naselja Dubravu, Bilice, Raslinu, Zaton i Lozovac. Do 16.30 sati prema rubnim dijelovima Šibenika upućeno je sedamdesetak projektila. Inače, vatra iz teških mitraljeza otvorena je prema položajima hrvatskih snaga u Dubravcima i Velikoj Glavi oko 9.45 sati, a nešto kasnije iz zoneoka Vujo pucalo se iz protuzrakoplovnih topova po Dubravcima. Intenzivnije provokacije zabilježene su nakon 12 sati kada se ponovno tuklo iz protuzrakoplovnih topova po Dubravcima. Nakon 13 sati po položajima Hrvatske vojske na tom dijelu mitraljeza otvorena je vatra iz minobacača i mitraljeza. Teških mitraljeza neprijatelj je tukao i po Velikoj Glavi. U 20.15 sati obznanjen je prestanak opće opasnosti, a do tada je na šire područje grada palo više od stotinu granata. Ljudskih žrtava nije bilo, no, velika je materijalna šteta.

Nakon što je 10. ožujka oko 18 sati postignut još jedan dogovor o prekidu vatre, na šibenskom području bilo je uglavnom mirno. Manje provokacije zabilježene su nešto poslije pola noći, kada je neprijatelj iz svojih uporišta u zaseoku Vujo otvorio kratkotrajnu paljbu iz pješačkog oružja po položajima Hrvatske vojske u Velikoj Glavi. Inače, znak za opću opasnost za Šibenik i prigradske mjesne zajednice objavljen je u 13.35 sati nakon što je neprijatelj podmuklo, iznenada i ničim izazvan nekoliko projektila uputio prema gradu. Pretpostavlja se da se radi o kombiniranom napadu iz višecijevnih raketnih bacača tipa »orkan« i topova kalibra 130 mm. Prestanak opće opasnosti Centar za obavješćivanje obznanio je u 17.20 sati. S obzirom na sva ta zbivanja, Centar stalno poziva građane Šibenika, ali i cijele općine, na daljnji krajnji oprez. Zbog sigurnosne situacije općinski Sekretariat za društvene djelatnosti donio je 10. ožujka odluku po kojoj nastave u svim školama na području šibenske općine nema do daljnjega.

U žestokom topničkom napadu na Šibenik 9. ožujka ljudskih žrtava nije bilo no znatna je materijalna šteta i to uglavnom na civilnim objektima. U to su se imali prilike uvjeriti i europski promatrači koji su srušene objekte obišli dan kasnije. O svemu što su vidjeli i čuli i fotografski zabilježili obavijestit će svoju centralu. Europski promatrači obišli su oštećena područja grada u pratnji predstavnika 113. brigade HV.

N.F.

ZDRAVSTVO

SVE VEĆI GUBICI

Iako djelomično transformirano i na novim zakonskim temeljima cjelokupno zdravstvo pa tako i naše šibensko nije uspjelo »preboljeti« rat, nezaposlenost, zatvaranje pogona, siromasenje pojedince i društva te je prijašnjim pribrojilo i prošlogodišnje gubitke od gotovo 207 milijuna HRD

U sveukupno nezavidnoj slici šibenske privrede ni zdravstvo nam u prošloj godini nije izgledalo bolje. Fond koji je naslijedio Samoupravnu interesnu zajednicu kao da je naslijedio i njene godine, te je tijekom cijele prošle godine mjesечно ubirao toliko da je mogao podmiriti tek 65 do 70 posto obveza.

U brojkama to izgleda ovako: prihodi su za cijelu godinu iznosili 525.800.000, a troškovi 732.700.000 HRD. Nije teško izračunati da je razlika u korist troškova veća za gotovo 207 milijuna HRD. Ovaj broj dodati treba i prestani iz 1990. godine pa su tako ukupni gubici još i veći. Troškovi zdravstvene zaštite popeli su se na 551 milijun dinara, a za njima slijede bolovanja koja su odnijela 113 milijuna HRD. Administracija je opteretila zdravstvo sa 42 milijuna i to su uglavnom troškovi Fonda točnije njegove šibenske postave.

Zbog naglog pada osobnih primanja, povećanog broja minimalnih osobnih dohoda kao i sve većeg broja radnika koji ostaju bez posla, lani je iz društvenog sektora ubrano tek 423 milijuna HRD. Od samostalnih djelatnosti Fond je dobio 25 milijuna dinara a od Zavoda za zapošljavanje 27 milijuna. Poljoprivrednici su svoje obveze podmirili sa samo 10 posto što je uostalom uobičajena praksa. Fond zdravstva za prošlu godinu ima još i dugovanja u iznosu od 100 milijuna dinara od čega najviše 60 milijuna otpada na potraživanja zdravstvenih radnih organizacija, a zatim na podmirenje nekih već dovršenih investicija u zdravstvo.

Troškovi zdravstvene zaštite prognanika, članova Zbora narodne garde i Ministarstva unutarnjih poslova te pripadstva agencije armije iznosili su u prošloj godini oko 12 i pol milijuna dinara. Od toga je nedavno podmireno iz Republike 2 i pol milijuna pa su i ti troškovi tijekom lanišnje godine znatno utjecali na likvidnost Fonda. Šibenska je ispostava od prošle godine preuzela zdravstvenu stanicu u Starokovcima kao i tamošnju ljekarnu budući da su obadjeve te ustanove ranije spadale u nadležnost općine Benkovac koja se pripojila tzv. »SAO krajini«.

J.P.

PRENOSIMO

PRINCIPI

STAMBENE DUBIOZE BAJNIH ČELNIKA

Pojavio se novi element koji može opasno destabilizirati Vladu, a preko nje onda i snage razuma koje bi morale biti opcija Hrvatske. Element koji je ona sama proizvela. Riječ je o stambenim dubiozama — u javnost je procurila strogo čuvana tajna da je Vlada blagoslovljena dodjelu pola milijuna maraka za stambeno zbrinjavanje Dalibora Brozovića, članka vladajuće stranke, kao i da su neki ministri uselili u nove stanove na elitnim lokacijama. Možda zaista nije slučajno što je taj prijavio stambeni veš baš u povodu vlade dospio u javnost, iako su i druge strukture vlasti u tom pogledu pokazale još veće apetite. Na stranu sada i to što vlašć — ako se zaista opredijelila za stambenu reformu — više ne bi smjela dijeliti stanove, premda se može, ali na drugi način, respektirati potrebe da ministri ne stanuju u »gajbama«. Mnogo je bitnije da je useljenje na zagrebačko Dedinje u trenutku kad Hrvatska ima stotine tisuća nezbrinutih prognanika bez krova nad glavom, krajnje neukusna i nemoralna gesta. Hoće li ta stambena afera — koja se ne da sakriti poput nekih drugih dokaza ljepljivih prstiju i gramzivosti vlasti — zaljulati hrvatsku Vladu u trenutku kad se ona činila kao nikad osnaženom? I hoće li se to onda odraziti na stabilnost Hrvatske? Kad hrle u nove stanove, ministri bi morali misliti na posljedice. Trenutak je, rekostu, istine. Premijer bi i u ovom slučaju morao insistirati na regulama pravne i pravredne države. Principijelnost bi trebalo dokazivati od vlastita praga.

J. LOVRIĆ

ISKRICE

TEZA O OPĆEM POMIRENJU HRVATA

Nameće se pitanje ne krije li se iza teze o općem pomirenju Hrvata opako predvorje totalitarizma u kojemu će se kao meta i opravdanje za greške postaviti Srbi, da ne bi odgovali i oni Hrvati koji su i kao ideolozi i kao zatvorski stražari i nadzirači okrvavili ruke. Da budimo vrlo konkretni: osobno sam doživio kao tešku uvredu činjenicu da se moja rehabilitacija za ono što je učinjeno prema meni nalazi u revuluciji o Andriji Hebrangu, jer je to ureda za svakog hrvatskog rodoljuba i antikomunista. U tom smislu odričem se svoje rehabilitacije tako dugo dok se mene svrstava u istu ravan s Andrijom Hebrangom. Jer, bez obzira na ljudsku žrtvu A. Hebrang, zbog njegovih političkih ideala, on je ipak bio stalinist koji je stradao u međusobnim komunističkim obračunima među frakcijama, ne kao hrvatski rodoljub antikomunist koji se borio protiv komunizma, a za demokraciju. Sjetimo se samo kako je Hebrang gnjao haesesovce za vrijeme drugog svjetskog rata, pa i porlije, da je sam Tito morao intervenirati zbog međunarodnog pritiska.

Nepobitno je da su komunisti bili krvnici, kao sluge jedne zločinačke ideologije, a da smo mi bili njihove žrtve zato što smo, kao i danas, bili protiv svake totalitarne ideologije, kako one komunističke, tako i one fašističke. U tom smislu izmišljanje Srba kao dežurnih krivaca samo je loša kamuflaža, jer će se jednog dana ipak morati pojaviti prava revalorizacija političkih godina u Hrvatskoj u posljednjih 45 godina.

I. Z. ČIČAK

NAGOVJEŠTAJI

UZVRAĆANJE NA NEUPUĆENI UDARAC

Jedna od glavnih fronti bitke za pravdu državu posljednjih je dana, izgleda, bila u redovima Hrvatske vojske. Da još nije okončana svjedoče Gregurićeve riječi o »paralelnim vojskama« i »nelegalnim imenovanjima zapovjednika«. Dva dana zaredom na do sada ne baš uobičajen način o nekim problemima u Hrvatskoj vojsci govorili su zapovjednik Hrvatske ratne mornarice admiral Sveto Letica na konferenciji za novinare u Splitu i vrhovni zapovjednik Hrvatske vojske dr. Franjo Tuđman na prvom časničko-zapovjedničkom skupu u Zagrebu. Admiral Letica osvrnuo se i na pojedine pripadnike Hrvatske vojske koji pljačkama, otičama i upadima u stanove »nanose dosta štete ugledu Hrvatske vojske«, a Tuđman je, naglašavajući da u Hrvatskoj ne može biti nikakve druge vojske ni naoružanih formacija osim Hrvatske vojske i policije, spomenuo HOS i HSP i njihovu ikonografiju — Pavelića, U, SS, kartu Nezavisne Države Hrvatske — rekavši da je u tome jedan od razloga što Sjedinjene Države odgađaju priznavanje Hrvatske. Svojevrsnoj ofenzivi pravne države na mnogim frontovima — zaalo ba, istina tek verbalno — trebalo bi svakako pribrojiti i jedno seznanacionalno putovanje u Canossu: javni tužitelj Republike Hrvatske, koji je prije desetak dana na sva usta pričao da »kad se pažljivo pročita izvještaj Helsinski Watcha vidljivo je da ni o čemu nisu pitali hrvatsku vlast« po-hodio je New Yorku i smjerno izrazio čelniku HDW »zahvalnost zbog napora da pridoneše snaženju demokracije u Hrvatskoj«.

Ž. GRUDEN

USPOREDBE

PREČANI »RATUJU« PROTIV SRBA

Jedino princ Aleksandar Karadžević ima kvalifikacije da bude zajednički nazivnik svesrpske budućnosti. Da bi to postao, u Srbiji bi se morala desiti napokon i srbijska revolucija koja bi srbijsku politokraciju očistila od polutanskih profesionalnih Srba »iz preka« i dovela srbijskim građanskim kadrovima. Prečani su protiv Srbije ratovali i 1914. i 1945., a i uoči ovoga mitinga nudili pomoć »Martićeve policije«.

U ideološkom smislu Srbija i jest od 1945. okupirana od prečana koji su Srbijancima kao kriptosrpsvo prodavali svoju personalnu uniju centralista i unitarista. I taj sukob lidera: Miloševića i Draškovića-Mičunovića je prečanski sukob. Došlo se, međutim, do granice kada se odgovornost za srpsku politiku više ne može svaljivati na prečane, odvajati od Srbijanaca i pripisivati je samo sadašnjem režimu i »JNA«. Da bi napokon i Srbijanci postali svoji na svome, bit će potrebno da se dignu protiv »JNA« i njezinog princa Miloševića. Zasad je to moguće samo pomoću princa Aleksandra Karadževića u čiji su Krunski savet već uletjeli krunski jučerašnji Miloševićevi navijači poput Matije Bečkovića, Borislava Mihajlovića-Mihovila, Milorada Pavića i drugi. Srbijanci uvijek radije slijede jačeg pronositelja srpstva. A nema sumnje da je Karadževićevo srpstvo i starije i modernije od Miloševićeva. Sve su to samo spekulacije, a po običaju će odlučiti volja.

D. PLEVIK

KOLIKO JE RUKU NA »REMONTU

Posada broda Hrvatske ratne mornarice, nakon remonta u bivšem »Velimiru Škorpiku« pokušava oteti brodsku dizalicu, tzv. »travel-lift« i odvući je sa sobom, najvjerojatnije u splitsku »Loru«. Ustaju radnici nekadašnjeg »Škorpika«, sprečavaju namjeru, a s njima je i gotovo čitava Mandalina. Brodska dizalica ostaje tamo gdje joj je i mjesto, ali osigurana stražarima. Bez toga, nekadašnjem Zavodu JNA ne vrijede sve stručno opremljene radionice, niti meštri izučeni za kvalitetne remonte i još mnogo toga oko brodova. Ovaj incident — jer se pokušaj odvoženja nepokriven bilo kakvim nalogom i ne može nazvati drugačije — samo potvrđuje da se oko nekadašnje »firme« pod zastavom »JNA« isprepliću razne okolnosti, u kojima je pokušaj uzimanja brodske dizalice samo potvrda mišljenja kako je nekadašnji Remont još uvijek, toliko mjeseci od rujanskog rata za Šibenik, »slobodno lovište« za mnoge koji bi »biser zanata« iz Mandaline htjeli za sebe. Među takvima bila je i Hrvatska ratna mornarica, pod zapovjedništvom admirala Svete Letice, međutim, i uredbom Vlade Republike Hrvatske, po kojoj je cjelokupan Remont u vlasništvu države, i dogovorom u nadležnim resorima, takvi su zahtjevi, prema riječima v.d. direktora Andrije Gerbeca — riješeni i nemaju uporišta, iako se za to trebalo boriti. Kratko rečeno — Remont se kao tehnološka cjelina ne da dijeliti. To su dokazali i svi zaposleni usprotivivši se žestoko pokušaju otuđenja dizalice. Međutim, Gerbecovu tvrdnju »o nedjeljivosti« Remonta, izrečenu prije ovoga incidenta otprilike nekoliko dana zasjenjuje pitanje da li je to upravo tako? Iako je dnevni tisak, sutradan po objavljivanju ove vijesti donio i demanti zapovjednika Ratne luke Šibenik Mirka Lukina, u kojemu se tvrdi »da nije bilo nikakva incidenta između pripadnika HRM Šibenika i Remontnog zavoda, niti pokušaja da se dizalica odvede u Split, jer nije bilo takvog naredjenja«. Ipak, u istom demantiju stoji konstatacija »da je dizalica potrebna 'Lori«, a hoće li biti premještena, o tome će se tek odlučiti. Istina, nije vrijeme za rješavanje antagonizama između Šibenika i Splita — jer je konačni zadatak zajedno raditi na oslobađanju Republike Hrvatske — ali, nije li Remont i nedjeljiv?

»Šibensko« ili vladino poduzeće?

Predsjednik Izvršnog vijeća Skupštine općine Šibenik mr. Josip Juras još je prije izjavio da će se Izvršno vijeće, s njim na čelu, protiviti da se »bilo što vrijedno iznese iz Šibenika, a da Šibeniku ostanu nekadašnja vojna skladišta prljavih i opasnih sredstava. A kako je Vlada, očito, otežala s rješavanjem konačnog statusa nekadašnjeg Remonta, Izvršno vijeće prije dva tjedna odlučilo je osnovati nekadašnji Remont kao »Remontno brodogradilište Šibenik«, javno poduzeće u vlasništvu općine Šibenik. Nacrtr odluke bio je iznesen na sjednici Izvršnog vijeća i u prisustvu predstavnika nekadašnjeg Remonta, a sutradan ga je prihvatilo i Vijeće udruženog rada na svojoj sjednici.

Vijeće udruženog rada to je i prihvatilo, a jedno od obrazloženja u referatu Sekretara za privredu Josipa Paića, bili su i »poreme-

Ovako je počelo — nakon toga se u Remontu zavijorila hrvatska zastava

ćeni međuljudski odnosi«. A za takav potez, objašnjeno je, postojalo je i odobrenje Vlade. Tada, na sjednici VUR-a, upravo Remontov vijećnik Janez Schiendelfeld upoznao je vijećnike s dopisom koji je Krizni štab Remontnog zavoda uputio Izvršnom vijeću, u kojemu se navodi da je odluka Izvršnog vijeća za radnike zavoda bila neočekivana, te da su nezadovoljni što su dovedeni pred gotov čin. »Potpuno se ignorira rukovodstvo poduzeća«, piše u dopisu i »zaključujemo da smo ocijenjeni kao nepodobni i nesposobni.« Drugim riječima, Schiendelfeld je rekao da smatra da je način na koji je odluka o osnivanju Javnog poduzeća nekorektan. »Trebalo je reći u lice — učinili ste puno, ali mislimo da poduzećem sada treba upravljati netko drugi.« Josip Paić mu je odgovorio da je jedina namjera Izvršnog vijeća da Remont bude tržišno orijentiran i da bude šibensko poduzeće, iako će Vlada Re-

publike Hrvatske donijeti konačnu odluku o statusu zavoda.

Reakcija

Ta odluka Vijeća udruženog rada burno je odjeknula među djelatnicima u Remontu i povećala napetosti između Zavoda i općine. Posebice konstatacija »o narušenim ljudskim odnosima« i tvrdnja da se neki u Zavodu plaše suda javnosti. Kako je rekao Andrija Gerbec, v.d. direktora Remonta, »nije mi jasno kako je moguće da nas općina proglasi javnim poduzećem, što je bila i naša zamisao, a da to nije učinila Vlada Republike Hrvatske, iako je ona vlasnik.

I naše je mišljenje bilo i još je, da Remont treba djelovati kao državno poduzeće s ograničenom odgovornošću. »A neizlaženje u javnost bilo je samo zbog sigurnosnih razloga.« Inženjer Stipe Tomičić, govoreći o onome dijelu općinskog obrazloženja u kojemu se

ističu »loši međuljudski odnosi« kaže, da bi, da je to istina, bilo nemoguće postići zaista dobre radne rezultate, kakvi su postignuti kroz vrijeme od rujanskog rata za grad, pa naovamo? Jer, plaća je u Remontu povećana za 30 posto, a radi, od ukupno 750 zaposlenih, samo tristo radnika i uspijeva zadržati i za one koji su trenutačno u sastavu hrvatske vojske i za radnike na čekanje. Iz Remonta, ne samo da neprijateljska jugoslavenska vojska nije uspjela ništa odnijeti sa sobom, već rat nije omeo njihovu proizvodnju.

Čelnici Remonta kontaktirali su i u Vladi s predsjednikom Gregurićem zahtijevajući i očekujući potporu iz općine Šibenik, ali im je, umjesto toga, Izvršno vijeće serviralo gotovu odluku.

Međutim, dan nakon što je Vijeće udruženog rada prihvatilo osnivanje Remonta kao javnog poduzeća u vlasništvu općine, iz Ministarstva pomorstva stigao je dopis

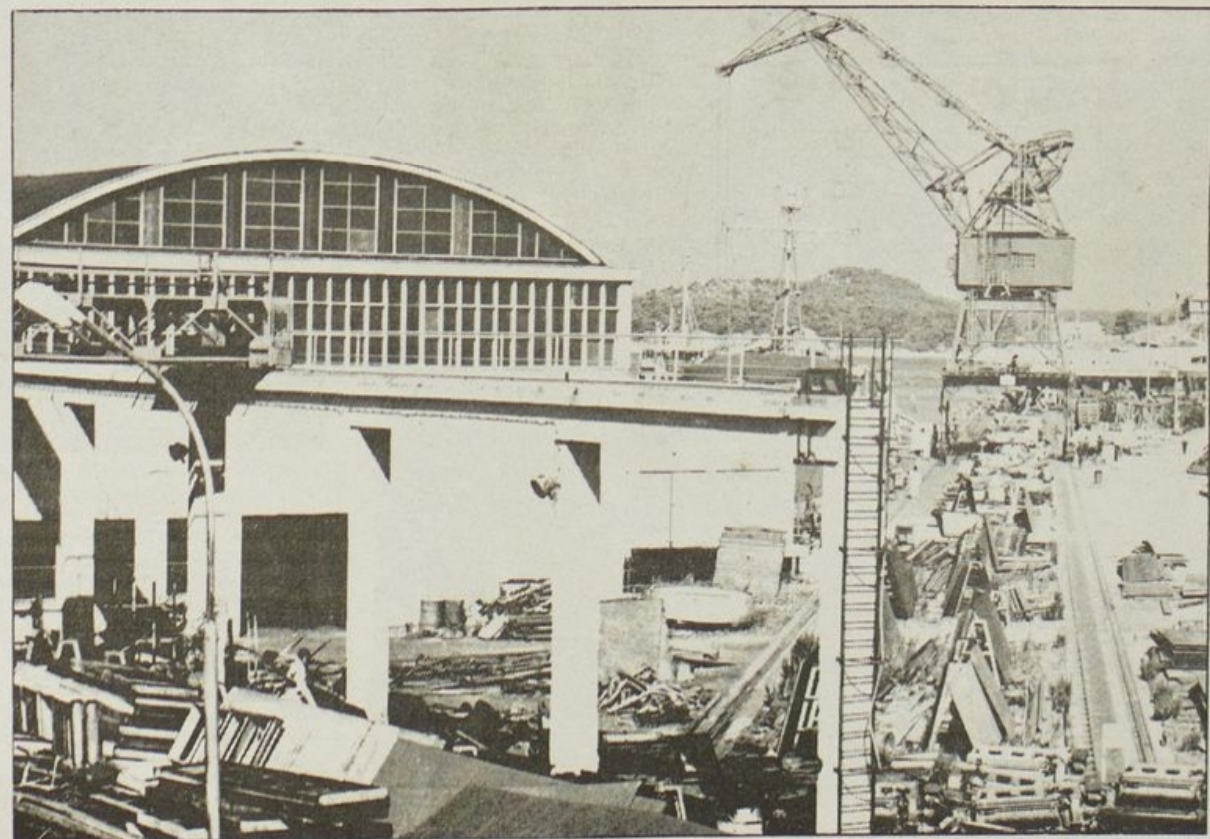
u kojem se kaže »da odluke Općinske skupštine ne obvezuju Remont, te da će Vlada status Remonta riješiti tijekom naredna tjedna. U Remontu smatraju da svojoj poslovnoj budućnosti ostati daleko lakše kao republičko poduzeće, jer su i interes i potpora Vlade širi od općinske. A vlastitu poslovnu budućnost de isključivo u proizvodnji poslova bilo na remontu brodova za potrebe Hrvatske ratne mornarice, obalne straže i policije. A kada govore o tržištu tada ne zaobilaze niti zahtjeve zapadne naručioce.

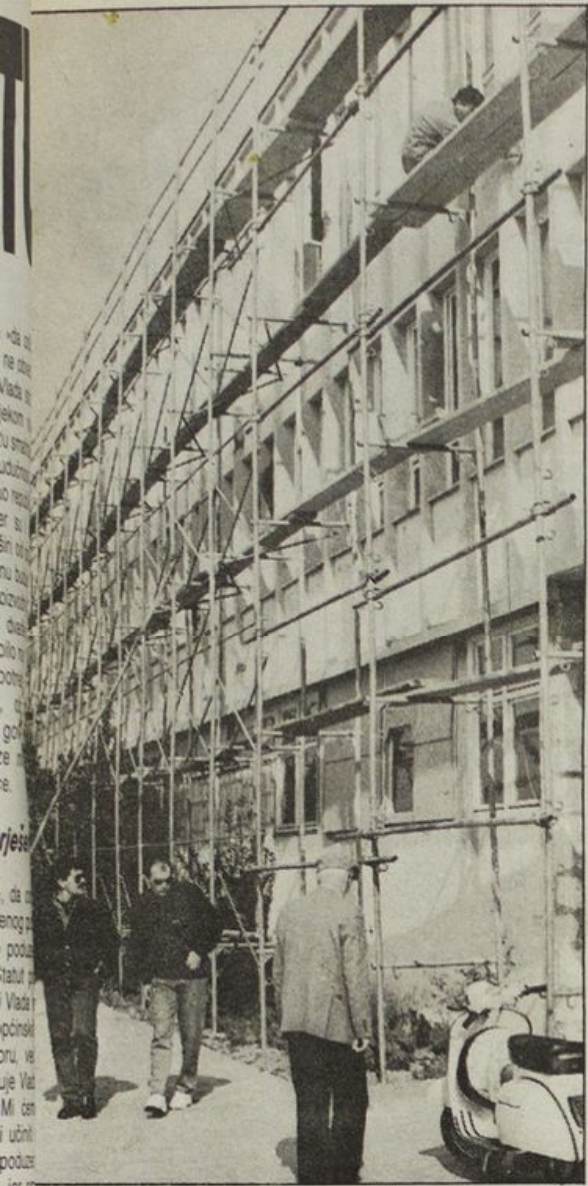
Konačno rješenje?

Namjera Vlade, da odmah nakon, pomalo ishitrenog poteza općine osnuje Javno poduzeće, nijela je i to da Statut poduzeća kojega će osnovati Vlada ne predviđa i članove općinskih odbora u Upravnom odboru, već članove koje imenuje Vlada i nove poduzeća. »Mi ćemo kod Vlade nastojati učiniti sve u Upravni odbor poduzeća i članovi iz općine, jer smatra da u upravljanju ovim poduzećem trebaju imati utjecaja i ljudi iz Šibenika, čiji smo mi dio, gdje žive i radimo« — govore članovi nog štaba Remonta Karmelo Gerbec, Ante Čular, Ivo Lovrić, Stipe Tomičić i Ivo Živković.

Oni su, konačno, progovorili o onome što su od svibnja, se na Remontu, kao prvog, ustanovi zavijorila hrvatska zastava, što je tada još bilo nepojmljivo učinili do danas. Zasluge remonovih rodoljuba i meštara ogledaju su — ne samo da su lukavo i hrabrošću uspjeli sačuvati vrijetna postrojenja za vrijeme rata, su i mnogo prije izbijanja sukoba unatoč svim opasnostima, u kojima mjeri radili za hrvatsku obranu. U vrijeme rata za Šibenik zaradili su, posredno i neposredno 27 brodova, od kojih je stvorena Hrvatska ratna mornarica, a prije, iz kruga Zavoda izneseno pedeset topova i predano hrvatskoj vojsci. Nije im smetalo niti oštećenje sa šest obližnjih vojarni, kojih su gledali naružane vojne »JNA«, uspjeli su zadržati svih pedeset visokostrojni radnika, a u budućnosti misle, zaposljavati. Već postoje poslovne veze s naručiocima iz inozemstva a tržište su istražili uz pomoć TLM-ova holdinga. A da je sve rađeno u suglasju sa stručnim službama Skupštine općine i da o svemu bilo obaviješteno Izvršno vijeće — još jednom je potvrđeno Andrija Gerbec, dopunjujući iznad nadenost općinskom odlukom o odluci osnovati javno poduzeće. Prema Vladi Republike Hrvatske Remonta su već uputili elaborat o osnivanju Remontnog brodogradilišta Šibenik, jer je Vlada, prema Uredbi, postala vlasnikom cjelokupne imovine nekadašnjeg SSNO-a, a ne općina, na što je Izvršno vijeće i upozoreno. Kada se borili za svaki stroj i brod u Remontu, sigurno su to radili »hrvatsku stvar«. Ali su se izborili i za to da tehnološka cjelina Remonta ostane nedjeljivom, pa i ma tome, i u Šibeniku.

Dok nastaje ovaj tekst, stizala je vijest da sutra (petak) u Šibenik dolazi i ministar pomorstva RH Boris Vorin Rudolf. Razgovarat će o Remontu. Da li i s konačnim ključnicima?

MOŽE LI AUTONOMAŠTVO PROGUTATI KREŠIMIROV GRAD?

**OTVORENO
PITANJE**

ga dijela hrvatske povijesti. No i po- red toga, očima se može vidjeti da su i u takvim vremenima, kakva je proživljavala južna Hrvatska u ovom tisućljeću, nastali (do njihova vre- mena) gotovo ravnomjerno četiri središta sa gravitirajućim zaledem. To je prirodna harmonija koju us- prkos i logici i interesu Hrvatske ru- še, znaju li što rade? Mislim da mnogi ne znaju, predugo je to bila »službena politika« koja je mnoge progutala i formirala im svijest. Na koncu i borba za modernu, demok- ratsku i suverenu Hrvatsku nema samo i jedino prepreku u podivljalo velikosrpskom ekspanzionizmu (ia- ko je to neusporedivo najveća opas- nost), nego i u raznim regionalizmi- ma čija uskogrudnost ne može do- seći opći interes Hrvatske. Autono- maštvo je upravo najtipičniji primjer takvog regionalizma s tim što je ono već formiralo svoju političku filozofi- ju i znake raspoznavanja.

Za razliku od krvavog rata koji vodimo za oslobođenje od velikos- rpskog jarma, protiv autonomaštva se moramo boriti rasvjetljavanjem povijesnih istina i političkim marke- tingom. I za jedno i za drugo otvo- ren je put rušenjem boljševizma, koji je naročito strogo pazio da izidu na svjetlo. Svako suprotstavljanje autonomaštvu bilo je proglašavano nacionalizmom i likvidirano u začet- ku.

Kao što je sigurno da ćemo u gospodarstvu morati slijediti mo- derne europske trendove i pravila igre tako ćemo morati graditi i poli- tičku filozofiju i njen marketing na povijesnoj zbilji i istinskim interes- ma naše domovine. Šibenik ima jake argumente i u jednom i u drugom pogledu. On nema razloga da se brani niti da vodi defenzivnu politi- ku, nego da upravo metodama mo- dernog političkog marketinga u su- radnji s republičkim razinama kreira svoje mjesto pod suncem koristeći svoje komparativne prednosti. To onda ima dvostruku korist — i nje- govu i općehrvatsku. Mudrost mo- derne politike za razliku od autono- maštva, i jest u tome da se nađe zajednička optimalna točka opće- hrvatskih i sutra županijskih interesa. To se sigurno ne može postići stva- ranjem »država u državi«. Nema mjesta za političko mešetarenje iz- među centralne državne vlasti i žu- panija kakve bi autonomaštvo sebi priskrbilo pod parolom jedinstva Dalmacije.

Ako je igdje potrebna županijska uprava potpomognuta globalnom hrvatskom politikom, onda je to up- ravo ovdje u Krešimirovu gradu pred čijim zidovima se vodila i vodi ljuta bitka za sudbinu Hrvatske i to ne od jučer, gospodo!

Ivan BURIĆ

to se krije iza pokušaja Hrvat- ske ratne mornarice da odve- ze veliki travel-lift iz Šibenika polit nije nam namjera analizirati, ovaj događaj ukazuje na neke racije i već videne manire kojim dalmatinska metropolita« odnosi- pram ostalih sredina, mjesta dova u Dalmaciji.

rema informaciji o tom nemilom dađu, objavljenoj u srijedu, 11. ka, samo zahvaljujući radnicima onta, mještana Mandaline dršci koju im je iskazalo čelniš- općine, dizalica je ostala u Šibe- . Dizalica će vjerojatno tamo no i ostati baš kao i želja pa ojevremeni (nakon bitke za Šibe- prijedlog predsjednika općine vlade i Kriznoga štaba Josipa asa da Krešimirov grad postane dištem HRM-a.

Izgleda da će trebati dosta truda remena da se demokratizacija mancipacija hrvatskog nacional-

nog bića oživotvore na tlu južne Hrvatske. Hrvatski narodni prepo- rod, začat šezdesetih godina prošlog stoljeća još traje i teško osvaja tvrde glave autonomaša. Zanimljivo je da su preživljavali sve bure koje su kovitlale, na ovom dijelu hrvatske obale, presvlačeći se u odore koje su im trenutno najbolje pristajale.

U vrijeme Austro-Ugarske bili su protiv idejnog, kulturnog i političkog ujedinjenja hrvatskih zemalja čak i po cijenu približavanja iredentizmu.

U vrijeme priprema i stvaranja prve Jugoslavije oni se žestoko opiru Ra- diću i Hrvatskoj republikanskoj se- ljačkoj stranci, zagovarajući unitar- ističku koncepciju sve do najljucjeg orjunaštva. Ta linija se lako presvuk- la u boljševičko ruho u drugoj Ju- goslaviji jer je »imala najbolju moral- no političku podobnost«: — bila je antihrvatska i najveće zlo uvijek gle- da u Zagrebu, a na svaki pokušaj

oživljavanja hrvatskog nacionalnog bića žešće je reagirala i od najsluž- benijih organa vlasti.

Varamo se ako mislimo da su prvi višestranački izbori i opće hrvatska opcija (po prvi put), definit- ivno izbrisali autonomaštvo. U glo- balnim opredjeljenjima svakako jest, ali u praktičnoj, svakodnevnoj poli- tičkoj zbilji još uvijek, (da li svjesno ili po navici življenja), probija upravo autonomaški duh. On se najbolje očituje u aktualnim raspravama oko uspostave novih upravnoteritorijal- nih jedinica u Hrvatskoj. Županije kao predloženi upravnoteritorijalni stupovi na kojima treba počivati su- verenost i skladno funkcioniranje moderne hrvatske države moraju se ravnomjerno oslanjati na četiri pri- rodne cjeline koje gravitiraju svojim primorskim gradovima (Dubrovnik, Split, Šibenik i Zadar). Oni koji pod firmom jedinstva Dalmacije zagova- raju samo jednu županiju svjesno ili

nesvjesno prave medvjedu uslugu upravo jedinstvu i skladu razvoja Dalmacije, i, što je još gore, nastav- ljaju kontinuitet autonomaštva na ovom tlu.

To rađa dvije vrste antagonizama — netrpeljivost između Zadra kao starog sjedišta dalmatinskog pokra- jinskog sabora i Splita koji je bio sjedištem neslavne zajednice općina Split. Isto tako to unosi nesklad u ravnomjerni prirodni i logični raz- voj južne Hrvatske potiskujući u drugi plan Dubrovnik i naročito Ši- benik. Jedinstvena Dalmacija, koja bi svoje »jedinstvo« platila razvojem prijestolnice na štetu ostalih subre- gionalnih i općinskih centara, nikako se ne uklapa u logiku razvoja mo- derne hrvatske države. To mora biti jasno svim usijanim glavama bez obzira na to kakvu kapu nose. Ne vjerujemo da su većina njih utrošili mnogo vremena na izučavanje ovo-

KRONOLOGIJA

DRUGI ŠIBENSKI RAT

I od 3. siječnja, kada je u Sarajevu potpisano primirje, stranice dnevnika Centra za obavješćivanje prepune su dojava o provokacijama i otvorenim napadima neprijatelja, kako na položaje hrvatske obrane, tako i na civilno stanovništvo. Izdvajamo neke od infor- macija i dojava prikupljenih u Centru iznosimo ih šturim, kronološkim re- tom, za podsjećanje na sve one dane kojima neprijatelj nije poštivao dogo- voreno. I u danima »prije Sarajeva« bilo je teško, posebice Šibenčanima i sta- novnicima Lozovca, Bilice, Rasline, Za- ona i Dubrave, ali i Tribunja, Vodica, irovca, Srime — najžešće smo bor- nili u skloništim, »proslavljajući« Božić Novu godinu. Večer uoči potpisivanja porazuma, u gradu i čitavoj općini 20.44 do narednog jutra u 7.55) bila je proglašena dvostruka opasnost — »zračna« i »opća«, a projektili su pa- dali i po samom gradu.

Ovakvo je bilo dalje: 10.52 iz Bratiškovaca i Pozdera otorena dotada najjača topnička vatra na položaje Hrvatske vojske u Velikoj Glavi i Dubravicama.

10.57 — Iz Pamučara i Vujka tuku po Dubravicama

11.12 — Granata ispaljena prema Skradinu

11.22 — Proglašena mjera krajnjeg opreza za Dubravu, Bilice i Raslinu

12.20 — Povećan oprez za područje grada

13.13 — Povećana opasnost za čitavu općinu i grad

14.43 — Granate padaju po Skradinu

15.16 — Iz Čiste Velike paljba prema Dragišćima

15.19 — Granate padaju na rubne dijelove grada

15.58 — Dotad na Skradin palo 40 granata

17.44 — Avioni visoko iznad Šibenika — lete prema sjeveru

Sve do kasno uvečer stižu dojave o brojnim nadlijetanjima šibenskog područja

20.45 — Prekid zračne i opće opasnosti

4. siječnja

10.55 — Odlukom Kriznog štaba — zamračenje od 20.00. Ugostiteljski objekti rade do 19.30. Nema dojava o neprijateljskom djelovanju.

5. siječnja

Bilježi se topnički napad na Dubravice

7. siječnja

13.17 — Nekoliko snažnih detonacija u zaleđu

13.20 — Granate upućene prema Šibeniku

13.23 — Opća opasnost za mjesne zajednice Dubrava, Bilice, Šubičevac, Meterize, Lozovac, Raslina

13.51 — Početak nastave u škola- ma odgoda se do daljnog

15.34 — Prestanak opće opasnos- ti, i nadalje preporučeni oprez stanovni- cima grada i šireg područja.

Naredni dani uglavnom prolaze u zatišju. Bilježe se jedino manje pro- vokacije neprijatelja i brojne dojave o nadlijetanju aviona na velikim visina- ma. Nakon više dana bez proglašava- nja uzbuna, 11. veljače započinje zamračenje.

25. veljače

12.55 — Opća opasnost za grad.

17.02 — Prekid opće opasnosti za grad. I dalje opća opasnost za Bilice, Lozovac, Dubravu i Raslinu.

19.28 — Prestanak opće opasnosti za te mjesne zajednice

26. veljače

00.45 — Granate padaju na rubne dije- love grada

00.52 — Opća opasnost — Šibe- nik, Bilice, Dubrava, Raslina, Lozovac

03.00 — Prestanak opće opasnosti

27. veljače

00.16 — Nekoliko granata palo je na rubna područja grada

00.17 — Opća opasnost za Šibenik i okolna naselja

01.54 — Prestanak opće opasnosti

Cjelodnevne dojave o brojnim pro- vokacijama i topničkim napadima na li- nije obrane Hrvatske vojske

17.29 — Opća opasnost za grad i okolna mjesta

21.02 — Prekid opće opasnosti, ali i dalje povećan oprez

3. ožujka

7.45 — Zbog povećane aktivnosti ne- prijatelja upozoravaju se stanovnici pri- gradskih mjesnih zajednica na pove- ćan oprez

08.55 — Opća opasnost za Dubra- vu, Zaton, Raslinu, Lozovac i Bilice

11.26 — Opća opasnost za grad

11.44 — Žestok topnički napad na Skradin

12.36 — Neprijatelj tuče po Bićina- ma, Velikoj Glavi i Skradinu

6. ožujka

15.47 — Opća opasnost za grad i pri- gradske mjesne zajednice

15.49 — Granate padaju na rubne dijelove grada

19.55 — Prestanak opće opasnos- ti. I dalje povećan oprez

20.05 — Granata pala na Skradin

20.07 — Posredstvom Radio-Šibe-

nika građani upozoreni na povećan op- rez

8. ožujka

19.54 — Granate padaju na rubne dije- love grada

19.56 — Opća opasnost za grad i okolna naselja

21.54 — Prestanak opće opasnosti

9. ožujka

13.07 — Topnički napad na Veliku Gla- vu iz Bratiškovaca

13.08 — Granate padaju na rubne dijelove grada

13.09 — Opća opasnost za grad i sjeverozapadni dio općine

13.10 — Pet granata palo na pod- ručje Bilica

13.40 — Tenkovi iz Vujaka tuku prema Skradinu

14.33 — Više granata palo na šire područje grada

14.49 — Zatvoren promet Jadran- skom cestom od Njivica do Vodica

Do 16.30 gotovo neprekidne deto- nacije na rubne dijelove grada.

20.16 — Prestanak opće opasnos- ti.

10. ožujka

13.35 — Jake detonacije iz pravca sje- veroistoka

13.37 — Opća opasnost za Šibenik i mjesne zajednice Dubrava, Bilice, Raslina i Zaton.

13.40 — Granata eksplodirala u zraku u zaleđu Šibenika. Dokazano je da je riječ o projektilima ispaljenim iz višecijevnog bacača »orkan«.

OBZORJA

PA DOKLE ĆEMO SE, ZABOGA, ISPRICA VATI?

Mudrih riječi nikada nije dosta i poradi toga nije se naodmet (a jest preporučljivo) prisjetiti mudroslovlja — valjda već tisuću puta citiranog — što pripada velikanu njemačkog kulturnog sklopa J. W. Goetheu, a koje glasi: »Istina je baklja, ali strašna: zato svi mi samo žmirajući nastojimo proći pored nje, kao da se bojimo da ćemo se opečti.«

Premda bi bilo uistinu prepotentno rečenom ista dodavati — možda nije zgorega kazati da počesto i istine imaju dva lica a ponekad (i ponegdje i kod nekih) i nezaobilazne maske. Pa nam se sve čini da će i u ovim »vrelim« danima, u danima kad nas drug general iz Knina podaruje granatama i svekolikom ubojitim predmetima, pripovijedanje o JEDINOJ istini biti, što se ono veli, ludom radovanje, a pametnome stid i sramota.

Iako bi nas, posve sigurno, pobliže razglabanje moglo odvesti i na krive »prometnice«, to jest u vode u kojima i ne bi (ne bi barem na prvi pogled!) bilo lako razlučiti koju to istinitost kanimo predočiti — ipak ima potrebe da se barem zakorači u to gusto blato što ga čine mješavina od istine i laži, od iskrenog kazivanja i podmetanja, od zrelog promišljanja do domišljanja usmjerenog jedino (i isključivo) prema cilju zvanom LAŽ.

A u tom kolu sijača laži, nepovjere-

nja, gadosti i niskih udaraca našla se uistinu raznolika čeljad, toliko međusobno drukčija da se objektivnom opservatoru ponekad nameće samo jedna (ali uistinu nemoćna) pomisao: kako su se tom stazom (jer znamo poradi kojeg čina i učinka) uspjeli naći?!

A bogme jesu. I oni naivniji mogli bi, u nastupu ravnodušnosti, možda promisliti kako se tu radi o slučaju i slučajnosti, premda je bogme NAKON SVEGA bjelodano jasno da je na djelu SISTEM u kojemu ima itekako i reda i plana, i redosljeda i eskalacija. I u tom uvjerenju (bilo bi, možda, bolje kazati — saznanju) leži temeljni poriv da se iskaže prosudba o ČINJENICI da razni i razne (Štule, Lovričke, Pupovci, Jurjevići, Delbianki, Babići, Martići, Lazanski, Plevnici, Badintheri, Wiesenthal, Šiberi, Šešelji, Kecmani itd., itd., itd.) ljudske ličnosti i polu-čovjekolike spodobe iz dana u dan, gotovo bez iole ograda ali počesto u »glatkim rukavicama« udaraju po hrvatskoj stvarnosti.

Udaraju ponekad tako da bi se, manje opreznom, moglo (pri)činiti da to — barem neki među njima — rade baš iz goleme i nepatvorene ljubavi prema domovini i zavičaju.

Ali, nažalost, nije tako. Jer, zaboga miloga, ako jedan ozbiljan čovjek, i uz to gospodin (ili možda drug, sad je to sasvim sporedno, jer se predstavljanja ionako mijenjaju kao košulje) bez da trepne guknje kako, danas i ovdje, u ovoj našoj Hrvatskoj katolička crkva »prevodi« na svoje pravoslavnu djecu (djecu, značilo bi, srpskih roditelja) a da za to nema ni pokrivača ni alibija, a i da mu zbog tih i takvih LAŽI nitko ništa ne može — gdje smo to, onda, pobogu?!

Gdje smo to, u koju slijepu i užasavajuću ulicu dospjeli ako sveučilišni profesor (koji uz to pledira da bude predstavnikom barem jednog dijela hrvatskih Srba) izgovara naznačene stupidnosti, gnusnosti i predebele laži?!!! Međutim, Pupovac nije ni jedini niti usamljeni slučaj. Eto, prošlih su da-

na i Šibenčani, posredstvom (zasad) jedinog južnohrvatskog (iliti dalmatinskog) dnevnika imali prilike (a možda i jesu, i bilo bi dobro da jesu!) pročitati sljedeće: »Do koje mjere možemo govoriti o demokraciji dok je Hrvatska u ratu? Upravo u kriznim situacijama demokracija mora doći do izražaja!« To jest lijepo čuti, i bogme da bi bilo dobro kad bi PRAKSA iskazivala da je to i preporučljivo, samo se teško oteći dojmu da tu »vrag miriše na vlastiti tamjan« upravo zbog fakta da je dotični drug (pardon, i on se u ovo novo vrijeme »pretočio« u gospodina!) prije dvije-tri godine bio ista drugo osim onoga što je (iako u blažoj komunističkoj inačici) bio, a bio je dogmatičar prvoga reda.

Pa zar, uistinu, nije paradoksalno da nam DANAS o demokraciji zbere i sole pamet oni koji su godinama punili hapsane ljudima kojih je jedini grijeh bio što su kazali neku više od raspoređivanja što ga je uglavila boljševička vrhuška. Oni koji su žarili i palili nikako da se maknu s aktualne političke pozornice, posebice je teško (da ne ustvrdimo — gadjljivo) imati »susrete« s ljudima bez osobnog dostojanstva, s čovjekolikim kukcima koji misle da ONI DRUGI slabo pamte, sve zaboravljaju i ničega se, dakako i dabome, ne sjećaju. A ima takvih i ovdje u našem dičnom Krešimirovu gradu, nije da ih nema.

Doista je teško kad dojučerašnji zatirači svake (čak i naivne) slobodarske misli i izričaja i najortodoksniji predstavnici stranačkog (boljševičkog) jednogumlja, debeli bezobraznici i beščasnici, »filuju« demokraciju. No, što se može, i što se može uraditi kad (i ako) kolumnisti i komunističko-boljševičkog glasila Hrvatske »Komunistima« imaju i danas prođu, kad su glatki kad — pod firmom ravnovjesja i demokracije — »tuckaju« malo po malo ali čvrsto i gotovo svakodnevno po HRVATSTVU.

Naoko bi se dalo zaključiti (a neki baš tako, na njihovu žalost, i zaključuju!) da se tu radi o poštenim, neopterećenim istupima. A bogme nije. Jer, zaboga miloga, zar je očekivati da dojučerašnja članica Centralnog komiteta hrvatskih komunističkih (i partijskih, koliko nam je znano, svojedobno vrlo perspektivna osoba) novinarskom riječju brani čelnike Hrvatske stranke prava i pripadnike postrojbi HOS-a, da non-stop podmeće gubitak Vukovara i uzdiže Dedakovića itd. Bome da nije, a to što ih drugarica Jelena »uzima pod svoje« jest joj samo dobrodošla prilika (iliti prigoda) da se preko njih očeeše — da ne ustvrdimo neku težu riječ — o aktualno hrvatsko republiko rukovodstvo pa i samog »Predsjednika svih Hrvata«.

Porijekla spomenutih kretenizama nije teško iznaći — ona se roje na, s jedne strane, četničko-unitarno-jugoslavenskom polu, a s druge strane — na jalu espedeočaca kojima je

VLAST šasma neočekivano (za njih, dabome) rezultatom prošlih izbora odlepršala iz ruke. Pa kad Jurjevići zauzavaju i »zabadaju« nos u dubraste narose svojih lozних prethodnika, kad Štule prestanu disati zagrebački zrak (tetošene do tada zbog svog srpskokolonijskog postavljanja) i u društvu oficirica Lazanskog — pod ruku s Krstom Bjelečićem, zna se — nastave ondje gdje su u jednogumlju stali — onda bome da se rada zbirni konglomerat kakvog do sada na ovim prostorima nije bilo.

Kad znamo što su (i ko su) Babići i Šešelji, kad se uvjerimo — opet šibenskom čitatelju podastrog jedinog južnohrvatskog dnevnika — kako mišlja i zbori pulski čelnik Delbianco (i mogli bismo tu nadostaviti i neka bića i znanija imena i prezimena!) — onda, bogme, i nije teško zaključiti da smo »opkoljeni« s mnogima koji nam ne žele dobro. Premda se na prvi pogled (i na oko) čini da i nismo u pravu. A čini nam se poradi toga što nas ti i takvi (i znamo i koji su i kakvi) već dugo, vremena naprosto prisiljavaju da se ispricavamo za stvari (dabome ni malo lijepe i poželjne) koje nismo uradili. Ali neki drugi jesu.

Tragedija je — a vrijeme je zbilja da je ukinemo i dokinemo — hrvatskog naroda (i) u tome što mu se neprestance nameću obranaški gardovi, nameću mu se isključivo zbog toga da bi oni drugi, u zemlji i inozemstvu, mogli bivati u to jačoj navali. A ti nam je ofenziva preko glave. Badintheri hoće da dojučerašnjoj »braći« damo prava kakva niti jedna manjina na svijetu vraga da ima. Wiesenthal se »dovaca« jedne povijesne knjige da bi preko njenih rečeničkih sklopova »zauzdao« aktualne vrhovničke postavke, sve to ide tako duboko i toliko daleko da se u sudoludnoj VERBALNOJ agresiji može naći i izaslanika onih koji će nam zamjeriti na Auschwitzima! Da su naši. Da smo ih zatajili. Jer smo konstantno nedemokratski.

A mi smo, pobogu i zaboga, imali parlament ne samo u vrijeme kad su crvenokošci »plesali« poljanama sadašnjeg najvećeg SAD grada, nego kad barem neki od današnjih perjanica slobodarske misli i »učitelja demokracije« nisu ni znali gdje im je domovina. Premda bi bilo najbolje i najpametnije — udariti brigu na veselje i jednostavno ne razmišljati (niti razglabati) o nenačanim (a nisu jedine) gadostima i podmetanjima, iako bi, shodno tome, moglo biti preporučljivo zanemariti sve te klipove pod točkove aktualnog hrvatskog iskaza (koji, istini za volju, nije bez mane, koji nije bez uspona i padova!) — ipak se teško takvim rasudbama prikloniti. Teško je barem poradi toga što ih siju, podmeću i ustoličavaju ljudi koji su izaslanici onog ulomka čovječanstva koje je moralo nestati s povijesne pozornice. Oni koji jesmo — jedinstveni — učinimo sve da ih barem sutra na bude. Radi nas, još više zbog naših budućih.

Priredio: Đuro BEĆIR

POVODI

VIŠE OD ZLOSUTNOG ZABORAVA

Za one koji su pali uvijek je prekasno. Tako, eto, iskaže pjesnik i zasigurno bi u pravu. Jer za one što su stradali za svoje ideje (aktualnog osvrta nije važno koje — ako hoćemo, a želimo i kanimo, biti objektivnim), što su život dali za voljenu Domovinu slaba je, bolje reći nikakva utjeha osobno odavanje priznanja — ako ono za što su se ti upokojenici borili, trsili i na kraju žrtvovali nije od koristi za voljenu im domaju. U tom pogledu nema dvoličja niti dvoumljenja.

Pa se tako prisjećamo da je svojedobno šibensko izvršno vijeće prihvatilo inicijativu HSP-a »Sveti Jerolim« iz Skradina da se, uz suglasnost obitelji, prenesu u Šibenik posmrtni ostaci hrvatskog mučenika (u jednom je dnevniku taj iskaz označen — »hrvatskog mučenika«!) Vjekoslava Balina iz Stare Gradiške, gdje je, kako je rečeno, zvjerski ubijen 1966.

godine, neposredno prije isteka odsuđenja kazne.

Jedan je općinski sekretarijat zadužen, tom prilikom, da utvrdi sve činjenice i okolnosti vezane za ovaj slučaj, a jedan je uvaženi funkcionar (imensa, doista, ponekad nisu bitna, ali mogu biti putokazna) predložio da se jednoj šibenskoj ulici dade ime u čast Vjekoslava Balina. Tako je to bilo, rekosmo, prije stanovitog vremena.

I nije nam poznato da li je bilo učinkovito to sjećanje na zvjerski usmrćenog mladog Šibenčanina. Zapravo, čini nam se da inicijativa i nije bila plodonosna, jer da je bilo drukčije valjda bi se znalo, sigurno bi bilo poznato, jer znanim postaju i bivaju neuporedivo manje osjetljive stvari. Budući da je tako, a kako je upravo ovih dana i na sastancima vijećnika šibenskog općinskog parlamenta bilo go-

vora (i zanimljive rasprave) o preimenuvanju nekih ulica i trgova u gradu i na širem području komune — a mi nismo pristalice zatiranja SVIH oznaka iz minulog, tzv. partizanskog vremena umiranja — bilo bi dobro kad bi oni koji ODLUČUJU imali u svom vidokrugu i pokojnog Vjekoslava Balina.

S obzirom na to da nije od primarne važnosti ni gdje je suden, ni tko ga je tužio, niti tko ga je sudio, pa niti tko mu je bio odvjetnikom — jer su se u tom nevremenu događale mnoge (a ne samo neke) grozne stvari i bezdušna osuđivanja — apelliramo da se o toj šibenskoj žrtvi boljševičkog jednogumnog sudstva (i politički mu naderedenih ogranaka) raspravi kako to časnom pokojniku i dolikuje. Jer ne bi bilo lijepo (i po čudoređe onih kojih se to tiče ne bi moglo opstati neprijemljenim) da zaboravi prekriju ljude, rođene u ovome drevnom gradu, koji

su prestali živjeti da bi ideali za koje su se borili mogli opstati, nastaviti se i konačno postati zbiljom.

Za one koji su, da još jednom nenačimo, pali — posmrtna priznanja ne znače baš previše (ne znače jer se pokojnici zbog toga nisu »prihvatili« žrtve), ali za one koji pamte, koji znaju za protekla vremena i minule događaje to jest (i bome da može biti) znak da se junake ne zaboravlja. Jer su jedino najvrednije što su imali — ŽIVOT, — dali za slobodu voljena i jedine im (naše) Hrvatske. Sumrak zaborava bio bi blizak (ako ne i više od toga) saznanju da živi — kakva li paradoksa — sebi u čast nepoštenim činima lovorove vijence usmrćenih posuđuju na glave. Premda Povijest kazuje da ti (i takvi) »slučajevi« i nisu bili usamljeni. A to znači i da su poznati. Tko to tamo mumija da su aktualni?!

UČINCI STRMOGLAV PROKLETOG POVIJESNOG UČINKA

O buzdajte svoje jezike, vi koji nikada ne razmišljate o posljedicama. Tko je (i kada) to rekao zasigurno i nije važno, mnogo je važnije (da ne ustvrdimo ljudskije) sjetiti se tog mudrog citata (i) u trenutku kad nas mnoge vojskovođe — sa časničkim činovima i bez njih — gotovo nutkaju s idejama kako najlakše (»jer se to više ne može čekati niti trpjeti«) doći do drevnoga Knina. Za one koji im — pa makar to bilo i blago — proturječe kazat će da su trtaroši, subrača »bježigradaša«, to jest onih što nisu bili dostatno hrabri da se glasovitim »katalašnjikovima« odupru jurećim tenkovima.

Takvih stratega puna je (zasad bezimena) Poljana, silaset je »mladića« od brat-bratu šezdeset ljeta što bi jurnuli kroz Kosovo polje i dohvatili za gušu Babića, Mladića i (zašto i to ne kazati) mog starog poznanika Branka Marjanovića, aktualnoga čelnika Radija-Knina. Pričaju tako moji znanci-junačine, idu s noge na nogu (jer drukčije se bogme više i ne može — išijas zavrtio u kostovlju!) i sve bi dali da mogu — ono što ne mogu.

Kao da u hrvatskoj Povijesti ionako nije previše Sigeta i Bleiburga — nazovimo ih, hajdmo, bitaka — u kojima se ginulo da bi se ginulo i svijetu (u onom prvom slučaju) kazala i dokazala junačka strana uljudnog hrvatskog bića. I nije to da bi bilo — bojazan, i nije to da bi iskočilo — kukavištvo, ali jest, brate, saznanje da se glavom kroza zid ne može. Posebice ne TUDOM glavom. A nama je, danas i ovdje, uistinu svaka hrvatska glava visoka »ko Romanija«. Naša planina, dabome.

19. OŽUJKA

SV. JOSIP - PUTOKAZ NAŠE OBNOVE

Josip je Bogu povjerovao svim srcem i nije se pokolebao ni u situacijama koje su bile posebno teške

**Bože, stvoritelju svega svijeta,
ti si ljudskom rodu dao zakon rada.
Podaj nam da po uzoru i zagovoru svetog Josipa
izvršimo zadaću koju nam nalažeš
i primimo nagradu koju obećavaš.**
MOLITVA CRKVE

du pravedni prema Bogu. To znači: ne samo što omogućavaju da ih zahvati Božje spasenjsko djelovanje, nego i sami sudjeluju u ostvarenju Božjega plana. Tako Bog kroz njih i po njima djeluje. Svojim vladanjem i djelovanjem oni postaju Božja produžena ruka. Radi Boga nastoje promicati pravednost u međuljudskim odnosima. Zato je biblijski pravednik istodobno uzor vjere i pravednosti.

Josip je Bogu povjerovao svim srcem i nije se pokolebao ni u situacijama koje su bile posebno teške. Zato je nama uzor. Mi trebamo graditi novo društvo. Ruševine su nedogledne. Uzroci su mnogotruki: preživjele ideologije, pomodarstvo, ispaljene granate, uništene obitelji... U izgradnji sretnije budućnosti kao vjernici trebamo najprije biti pravedni prema Bogu, što znači da trebamo postati njegovi suradnici u ostvarenju plana spasenja. Radi Boga nastojat ćemo sve odnose u ljudskom društvu temeljiti na pravdi protkanom ljubavlju. Kod toga nas treba radovati što ima mnogo

ljudi koji cijene ovu vrlinu, makar ne polaze od njezine biblijske dimenzije. Njihovo vrednovanje pravednosti za nas je veoma izazovno. Dok se tome radujemo ipak moramo paziti da nas u tome ne nadvise. Naša pravednost treba biti veća od njihovih. Često to nije lako ostvariti. Koliko je to zahtjevno lakše ćemo shvatiti kad se sjetimo što je o pravednosti zapisao Mahatma Gandhi: »Smatram da smo svi u stanovitom smislu lopovi. Svatko uzima vi-

še od onoga što mu je nužno i kad to prisvaja za sebe oduzima to nekome drugomu... Kad bi svatko uzeo koliko mu treba i ništa više od toga, na svijetu ne bi bilo bijede i ne bi se umiralo od gladi. Svi koji prouzrokuju ovakve nejednakosti zapravo su lopovi».

Godine 1687. Hrvatski sabor proglasio je sv. Josipa za štitnikom naše Domovine. U sudbonosnim stradanjima toga vremena Sabor je Josipu povjerio brigu za Lijepu našu, da se za nju brine kao nekoč za Isusa i Mariju. Lijepo je što se toga sjećamo, ali to ne smije ostati samo lijepa uspomena. Ta posveta treba nam postati poziv da po primjeru svetog Josipa i mi sami promičemo pravednost na svim razinama. Tako ćemo postati sudionici Božjeg plana spasenja, to jest promicatelji njegove pravednosti. Takvo unutrašnje opredjeljenje nužno će se odraziti u našem vladanju i životu zajednice. Ako se budemo trudili oko toga ne samo da ćemo obnoviti porušene kuće i mos-

tove, nego ćemo ojačati i povetiti obiteljski život kao jamstvo budućnosti našeg naroda. Nastat će nova Hrvatska čija se snaga neće temeljiti na izbornoj pobjedi, nego će biti duboko ukorijenjena u Božju pravednost. Takav narod neće moći iskorijeniti nikakva invazija.

Devetnaesti ožujka slavimo blagdan sv. Josipa. Prilika je to da se zagledamo u njegovu pravednost, kako bismo i sami zaželjeli postati pravedni. Tko želi postati promicatelj autentičnih vrednota, treba razvijati istančani osjećaj za pravednost, jer je upravo pravednost najčvršći temelj života zajednice. Naša pravednost proizlazi iz vjere i osjećaja odgovornosti, a treba se odraziti u vrednovanju rada, napretka, kulture...

Ako se doista budemo trudili oko ostvarenja pravednosti, akordi himne »da bi vazda sretna bila« neće biti samo lijepe želje, nego i potvrda našeg doprinosa u ispunjenju Božjeg nauma.

don Ante SKRAČIĆ

A. Ulman, Sv. Josip (terakota). Umjetnica želi predočiti duhovni profil Sveca. U času predaha od posla upravlja pogled na Isusa

Evangelje u malo riječi ocrtava duhovni lik sv. Josipa. Zapravo se sve svodi na tvrdnju da je bio pravedan. Nama — koji smo odgojeni pod utjecajem kulture Zapada — teško je shvatiti važnost i dalekosežnost tog biblijskog izraza. Evo zašto. U razmišljanju o pravednosti mi polazimo od međuljudskih odnosa, što znači da čovjek treba biti pravičan prema drugim ljudima. Biblijsko shvaćanje ima drukčije ishodište. Tamo je najprije govor o Božjoj pravednosti,

koja je zapravo jednaka njegovom milosrđu i naumu ostvarenja plana spasenja. Zato Božja pravda želi opravdati čovjeka i osloboditi ga sviju okova grijeha. Prema tome, Božja pravda nije prvenstveno distributivna (koja bi čovjeka nagrađivala prema djelima), nego je spasiteljska, što znači da čovjeka želi opravdati po milosti.

Na Božju pravednost nadovezuje se čovjekova. Biblija rado o tome govori i upravo nam »kleše« likove starozavjetnih pravednika. Oni su u prvom re-

PETAR KREŠIMIR

Stjepana je žalostilo, što se sin Krešimiru velli-ka bol za Kornelijom nije to dala. Ipak jednom iz mnogih dugih godina svidjela mu se djevojka Čika, iz roda Madljeva; krasna i mila kao košuta. Bila je slična Korneliji i njemu je bila sklona. Često ju je vidao.

Jednoga je dana došla u dvor Čika, i Krešimir je upotrijebio priliku.

— Ti si, lijepa rodice moja! — prihvati je Krešimir milo za ruku, a Čika je pocrvenjela preko usiju i nije odvratila ništa.

I opet reče Krešimir ozbiljno: — Ako si tako dobra, kako si lijepa, zaslužila si da postaneš hrvatskom kraljicom.

— Krešimire, dozvoli da te tako zovem, ti pretjeravaš. Niti sam tako lijepa kao što ti veliš, niti sam tako dobra. A hrvatskom kraljicom ne bih mogla postati, kad bi se i našao koji hrvatski kraljević da me snubi.

Pa kad je vidjela blijedo lice njegovo i kako je protrnuo od bola, onda dodade:

— Uostalom, taj kraljević neće niti doći.

On uzdahnu i reče:

— A kad bih ti ja rekao, da je on već došao, da je tu i da te moli za ruku, što bi mu odgovorila?

Ona se zagleda u njegove oči, duboko. I u njima je našla odgovor. Bile su tako otvorene, tako iskrene oči i iz njih je sijevalo plemenito

(Izvadak iz romana)

njegovo srce. Iz njih je čitala zlatnu njegovu dušu. Iz njih je čitala veliku tugu, ali i veliku ljubav.

Znala je da će ga pozlijediti. Pa ipak nije mogla, nije smjela šutjeti.

— Odgovorila bih mu: »Ograden je vrtić, u kojem bi htio da ubereš ružu, bijelu ružu svoje ljubavi. Pa kad bi i htjela ruža, da te zasladil miloduhom svojim, ti ne možeš do nje. Okolo vrta jaz je nepremostiv.

Krešimir je začudeno pogleda, ali se dosjeti i reče:

— Ali ako bi taj kraljević premostio te ponore mostom zlaćanim svoje ljubavi?

— Onda bi se taj most srušio u ponor odmah, kako bi zakoračio na nj taj princ, a ruža bi uvenula.

— Govoriš u zagonetkama, koje su mi nejasne, i ne znam, što njima hoćeš da kažeš? Ipak vidim, da bi se princ imao boriti s velikim zaprekama. Oprosti Čiko da te prekidam. Ne volim ja taj zagonetni način govora. Govori mi otvoreno, kako ču ja sada s tobom govoriti. Sviđaš mi se. Htio bih te učiniti kraljicom naroda svoga. Govori, reci da ili ne?

A ona upre svoje kao ugljen crne oči u njegove i kroz suze reče:

— Ne! Nažalost, ne!

Gotovo se prepala, kad je vidjela, kako mu se smračilo pred očima.

...

Dr. VELIMIR DEŽELIĆ st.

Slavno je bilo ime kralja Krešimira po čitavom svijetu i nikoga nije bilo, koji mu se usudio oprijeti. I oni velikaši koji su prije dizali glave visoko, smatrajući se jednaki kralju, sad prignuše šiju pred njim i sad nisu više govorili, da je on primus inter pares (prvi među jednakima), već su slijepo slušali njegove zapovijedi ne smo za to, što su se bojali, da će ih stići sudbina Miroslavljeva, već još više, jer su stali uvidati, da je Petar Krešimir uistinu pravedan i velik vladar, koji daleko nadvise i umom i srcem sve svoje suvremenike u prostranoj državi Hrvatskoj.

VRIJEME SADAŠNJE

OPADA INTERES ZA VATRENIM ORUŽJEM

Mogućnost brzog dobivanja dozvole za nošenje vatrenog oružja, dovelo je u protekloj godini do gužvi u Odsjeku za upravne poslove. Građani su uvelike podnosili zahtjeve za dobivanje dozvola, registrirano je mnogo vatrenog oružja. O tome što je potrebno za nabavu dozvole koja omogućava nošenje vatrenog oružja, razgovarali smo sa gospodinom Tihomiro Paškovom, šefom Odsjeka za upravne poslove.

— Prvo što je neophodno, jest podnošenje zahtjeva Policijskoj upravi u Šibeniku za dobivanje dozvole za nošenje oružja. Cijena taksiranog zahtjeva jest 550 HRD. Nakon toga Policijska kod Okružnog suca za prekršaje kontrolira da li je osoba kažnjavana, te da li je zdravstveno podobna za nošenje oružja. Nakon tih kontrola, ako je osoba zadovoljila te kriterije dobiva dozvolu s kojom može legalno nabaviti oružje. Po samom nabavljanju vatrenog oružja potrebno je izvršiti njegovu registraciju čija je sadašnja cijena 1050 HRD. Kod nabave oružja bitno je naglasiti da je osoba dužna u roku od 8 dana od njegova nabavljanja, obaviti i registraciju.

● Tko ne može dobiti dozvolu za nošenje oružja?

— Dozvolu za nošenje oružja ne može dobiti maloljetna osoba, osoba koja je krivično kažnjavana zbog kriminalnih radnji, koje su vezane za upotrebu vatrenog oružja ili osobe koje su mentalno labilne. Tu ubrajamo narkomane, alkoholičare, psihopate i sl. Treba napomenuti da osobe koje nisu prijavile promjenu prebivališta ili adresu stanovanja, dužni su obaviti tu obavezu jer u protivnom se neće moći prići obradi njihova zahtjeva za nabavu oružja, municije ili eksploziva.

● Da li ima mnogo zahtjeva za dobivanje dozvole i što se najčešće navodi kao razlog za navedeni zahtjev?

— Gužvi za sada nema, razlog tomu je i visoka cijena oružja na tržištu. Cijena revolvera je 1000 DEM, a i municija je jako skupa, zbog toga većina zahtjeva nije realizirana. Razlog može naći i u tome što su možda ljudi shvatili da posjedovanje oružja i nije nešto

posebno. Zahtjeva je prije bilo puno više, mada su mnogi samo provjeravali ovu službu, da li su podobni za nošenje oružja ili ne. Najčešći razlog koji se navodi za dobivanje dozvole jest osobna sigurnost.

● Zbog čega se prije dozvola teže dobivala i da li je došlo do nekih bitnih promjena u zakonu o nošenju vatrenog oružja?

— Dozvola se teže dobivala zbog drugih kriterija, jer se smatralo da ne postoji realna osnova i potreba za nošenjem vatrenog oružja. Danas zapreka nema, osim onih objektivnih koje sam već naveo. Bitnih promjena nema u zakonu, tako da stranci još uvijek mogu nabaviti dozvolu za nošenje oružja.

● Kako znamo velik broj oružja se ilegalno prodaje. Da li će se za tako nabavljeno oružje moći dobiti oružni list?

— U ovom momentu takvo oružje neće biti moguće registrirati, a kako znamo nelegalno posjedovanje oružja je kažnjivi prekršaj. Postoje ipak periodične legalizacije, od 1. 1. do 31. 3. prošle godine obavljena je periodična legalizacija, koja je legalizirala 30 komada vatrenog oružja. Da li će novi zakon drukčije tretirati nelegalno oružje i da li će doći do nove legalizacije u ovom trenutku ne znamo.

Da li je u ovom trenutku našim sugrađanima bilo baš prijeko potrebno nabavljati vatreno oružje ili ne, nećemo u to ulaziti, ali ako znamo da je u posljednje vrijeme došlo do enormnog porasta ranjavanja i samoranjavanja civilnih osoba, te kriminaliteta s vatrenim oružjem onda tu pojavu možemo drukčije gledati. Za nošenje i korištenje oružja osim neophodne dozvole, potrebna je i vještina, a to većina naših sugrađana zasigurno još ne posjeduje. Ova činjenica nije sramotna ako znamo da u Šibeniku nema niti jedna streljana ili poligon za gađanje, a o školovanim instruktorima koji bi trebali davati poduku ne treba niti govoriti. Pucanje po obližnjim šumama i livadama ne samo što je opasno, već je zakonom kažnjivo. Izgleda da je vatreno oružje više moda i sport u ova još uvijek nesigurna vremena.

P. VLAHOV

Izdavač

GRAFIČKO PODUZEĆE
TISKARA RIJEKA
Bulevar Marxa i Engelsa 20

naručitelj

(format knjige 14 x 20, 190 str. talijanski uvez)

Dr. Velimir Deželić st.

PETAR KREŠIMIR - roman

Ovime pouzećem naručujem

komada knjige.

Cijena knjige u redovnoj prodaji (knjižare) iznositi će 1200 HRD.

Cijena knjige preko ove narudžbenice iznosi 900 HRD.

Isporuku izvršite na adresu:

Narudžbenu izrezati i poslati na adresu:
Graficko poduzeće »Tiskara Rijeka«
Bulevar Marxa i Engelsa 20, 51000 Rijeka

datum

IZMEĐU JUČER I SUTRA

OTKUD, SAD, NOVCI?

NISMO ni pomišljali o pojačanjima, jer jednostavno za to nemamo novca. Tako se od nerijetkih pitanja o temi potrebnih akvizicija pomlađenoj momčadi prije početka prvenstva Hrvatske nogometne lige branio tehnički direktor Šibenika prof. Marko Karadole.

Otkud sad novci? To pitanje postavljaju ne bez razloga poslije informacije da će šibenski dres odjenuti bivši hajdukovac Božo Anić, a da se razmišlja i o drugim pojačanjima na Šubičevcu.

Kome dati pravo? Karadoli ili sitničavcima, koji to možda i nisu? Osobno sklon sam tezi tajnika Slobodana Stipandžije, koji tvrdi da ni pitanja, a ni bilo kakve panike ne bi bilo da u pokušaj "pečalbe" nisu krenuli Pauk i Maretić, da je stigao Belopaja, a da se nije ozlijedio Petković.

NIJE lako Homo Sebenicu su pretrpjeli da se njegova "vječna" slabost "Ši-Ši-Sibenka" prekrstila u "Zagreb-Montažu". Nije u pitanju samo prosječan Šibenčanin. Možemo mi svi "glumiti Europu", ali nikome osobno nije drago da šibenski klub nosi zagrebačko ime! No ne možemo se i "vječno" pozivati na lokalpatriotizam, a onima, koji najizvratnije brane boje grada ne pružiti ništa ili nedovoljno! Tko zna što bi zapravo bilo sa "Šibenkom" u najtežim danima rata, da ne bi razumijevanja općinskih čelnika, fanatičnosti tajnika Joška Šupe, smirenosti predsjednika Zdravka Gojanovića, te ambicioznosti novog trenera, a starog poznanika Zivka Ljubojevića? Tko bi to mogao dati klubu više od 200.000 njemačkih maraka, na koliko mu se u ime sponzorstva obvezala "Zagreb-Montaža"!?

Konačno, koliko god to na prvi pogled zvučilo apsurdno, novi sponzor "Zagreb-Montaža" još je jedan dokaz velikog šibenskog lokalpatriotizma! Teško je vjerovati da bi taj kolektiv sponzorirao bivšu "Šibenku", unatoč potrebi za dobrom reklamom, da čelni ljudi u dioničarskom društvu nisu Vlado Čović, Vinko Jurković i Srećko Kalauz, provjereni Šibenčani i "vječni" zaljubljenici šibenske košarke.

Eh, kad bi takav doprinos gradu dali i drugi "zagrebački" Šibenčani ili Šibenčani u zagrebačkim firmama!?

U DRUGOM dijelu Baldekin je suprotna atmosfera. Poslije sezone najvećeg uspjeha "Elemes" se su novratio u prosječnost. Ne bih o tome koliko se to moglo sprječiti, već o nečem što je gotovo indikativno za sve šibenske kolektive, ne samo za spomenutog "ženskog" prvligaša. Uvijek, kad za kormilo dođe domaći trener, u ovom slučaju Tonči Slipčević, prestane nekako i posebna briga o sastavu. Jer, domaći trener može shvatiti i da nema novca da zadrži svoje, a kamoli kupiti igrače ili igračice sa strane. On mora shvaćati i da se upravo osula, te da grad nema novca. A "strancu" moraš sve servirati, pa čak i ono, što nema puno veze sa sportom. Jer, on ucjenjuje, prijeti odlaskom, uvjerava kako mu je drugdje bilo bolje... Volio bih da u novoj državi športski Šibenik prekine s "maženjem" stranaca i treniranjem strogoće, kad su domaći treneri u pitanju.

Ivo MIKULIČIN

Predsjedništvo šibenskog prvligaša načinilo je najradikalniji potez, a glede konačnog prelaska na tržišni način poslovanja i egzistencije vrhunskog športskog kolektiva. "Šibenka", odevadno nosi naziv "Zagreb-Montaža". Ugledno zagrebačko poduzeće, na čijem se čelu nalazi nekadašnji predsjednik "Šibenke" Vlado Čović, jasno je uvidjelo i spoznalo zahvalan potez ulaganja u košarku. Dosadašnji predsjednik Zdravko Gojanović i tajnik Joško Šupe, u toj su mogućnosti također vidjeli računicu kluba i — "Zagreb-Montaža" je rođena.

Nije veliko čudo da su se Zagrebčani odlučili ulagati u šibensku košarku, veli Joško Šupe, tajnik "Zagreb-Montaže". Na čelu tog uglednog i dobrostojećeg poduzeća je Vlado Čović, Šibenčanin i dugogodišnji predsjednik te član uprave kluba iz vremena kada je prvligaš s Baldekin "žario i palio" europskom i domaćom košarkaškom scenom. Nama je taj potez donio osim novca i potrebnu sigurnost. "Zagreb-Montaža" je klub koji već sada sa sigurnošću može računati i na europsku košarkašku scenu. Naime, plasmanom u završnicu Kupa Hrvatske, mi smo obavili veliku zadaću. Sada nas očekuju i prvenstvene borbe, a tu je naša momčad uz pravoga sponzora kakav je "Zagreb-Montaža" sigurno načinila veliki korak da se približi vodećima, "Slobodnoj Dalmaciji", "Zadru", "Ciboni" i "Oveco Zagrebu", veli Šupe.

NOVO IME - STARI IMAGE

**SLOBODNA DALMACIJA 106
ZAGREB-MONTAŽA 90**

SPLIT, 12. III — Dvorana na Gripama. Gledatelja oko 1.300. Prva utakmica Hrvatske A-1 lige košarkaša: Slobodna Dalmacija — Zagreb-Montaža 106:90 (54:52). Suci: Jović iz Zagreba i Nakić iz Varaždina. Delegat HKS: Tolić iz Zadra.

S. DALMACIJA: Vranković, Perasović (36), Voloder (7), Videka (6), Lovrić (2), Čizmić (13), Ivančić, Tabak (10), Tvrdić, Jaman, Kapov (6), Naglič (26).

Z. MONTAŽA: Jurić (17), Gulin (7), Vlajić, Jeronimo, Cvjetičanin (2), Popović (14), Kalpić (18), Seper, Bađim, Šarić (29), Maleš, Slavica (3).

KRETANJE REZULTATA: 5:1 (1. minuta), 20:11 (7), 30:31 (13), 38:43 (16), 77:71 (28), 78:78 (31), 86:79 (33), 97:88 (39) ...

● Potpisivanjem ugovora o sponzoriranju "Zagreb-Montaže" i dotadašnje "Šibenke", navijači su primili s određenom dozom nepovjerenja. Pitanje je kako sada navijati?

— Mogao sam i pretpostaviti da će među ljudima biti takvih pitanja, ponovno će tajnik Šibenčana. Mi šibenski duh nismo izgubili, nismo izgubili niti šibensko srce. "Šibenka" je negdje duboko u nama zaključana. Godinama je klub nosio to ime i vjerujte i meni je vrlo teško, no profesionalizam ne trpi nikakve emocije. Znae, kako se veli na "zapadu", onaj tko da više, taj i uspijeva. Promjena imena stoga nije ništa čudno. Sjetimo se samo "Sjibba", "Knorra", "Aqua Fabie", "Jugoplastike", "POP 84", sada "Slobodne Dalmacije". Jedno ime uvijek je duboko u podsvijesti ljudi, no ostalo se da vrlo lako prihvatiti. "Dinamo" je nakon mnogo godina ponovno vratio ime u "HAŠK Gradanski", a njegovi navijači i dalje navijaju za "Dinamo". Vjerujem da svi Šibenčani shvaćaju nastalu situaciju. "Zagreb-Montaža" je šibenski klub s tim imenom. Činjenice također govore u prilog tome. Naime u ovom trenutku od čak 14 licenciranih igrača dvanaest ih je iz Šibenika. To svjedoči o mnogošću. U ovom trenutku naša momčad posjeduje i jednog vrhunskog igrača kakav je Miro Jurić, za koga mnogi predviđaju da će biti novi Dražen Petrović, veli Šupe.

Na startu prvligaškog prvenstva

Šibenčani su poraženi u Splitu od domaće "Slobodne Dalmacije", rezultatom 106:90. No, mjesta očajavanju nema, s obzirom na to da su "narančasti" u pripremnim razdobljima radili izuzetno dobro, odigrali trideset prijateljskih susreta od kojih su dva izgubili. Uostalom o ovogodišnjem prvenstvu posve će realno i Živko Ljubojević šef stručnog štaba kazati: — Još prije utakmice u Splitu nagovještavao sam da bi bilo posve nerealno putovati u goste europskom prvaku i najavljujati siguran uspjeh. "Zagreb-Montaža" se dobro pripremala u proteklom razdoblju tako da naša momčad posve spremno ulazi u nastupajuće natjecanje. U ovom trenutku posve je realno da će se za prvaka boriti splitska "Dalmacija", "Zadar" i dva zagrebačka kluba "Cibona" i "Oveco". Naša je prigoda da iznenadimo nekog od favorita i da se pokušamo približiti na taj način vodećima. "Slavonka Osijek" ipak je realno ispod potrebne kvalitete prvligaških sastava. Vrlo je bitno gdje ćemo igrati susrete kao domaćini, s obzirom na to da je svima dobro poznata odluka Općinskog kriznog štaba. Jedno je sigurno, "Zagreb-Montaža" u ovogodišnjem prvenstvu neće razočarati, veli trener Ljubojević.

Već sa prvim susretom u Splitu, pokazalo se da su navijači i ljubitelji košarke željni pravih utakmica. Sa šibenske Poljane krenula su čak tri autobusa prema Gripama.

NOGOMET I NAKON TRI KOLA BEZ BODA

Što doista Šibenčani mogu učiniti u ovogodišnjem prvligaškom natjecanju? To je pitanje koje se jamačno nameće svakom poštenom ljubitelju nogometa i prijatelju "modrih", nakon spoznaje da Šibenčani niti nakon tri prvligaška kola nisu osvojili bod, a što je još tragičnije niti postigli zgoditka. Nakon zaprešičke katastrofe, sve smo bliži realnoj procjeni o mladoj šibenskoj momčadi kao "topovskoj hrani" za one velike. Još u predvorju zagrebačkog hotela "Laguna" gdje su odsjeli Šibenčani, a neposredno prije utakmice sa "INKER-om", Damir Marenci je izjavio kako "modri" bez dva-triiskusna igrača objektivno i ne mogu više. Šibenska mladost posjeduje potencijal, no za teške prvligaške borbe to je ipak premalo. U sastavu "modrih" vrlo je malo pravih "fajtera", igrača koji će svojim znanjem, sposobnošću i iskustvom "zapaliti" mladenački žar kod preostalih igrača. Ovako ispađa da Računica, Lađević, Murić, dojučer i Mile Petković troše snagu i znanje uzalud.

Stiže Anić

Da "Šibeniku" treba "svježa krv", više ne krije niti tehnički direktor prof. Marko Karadole, koji je obavio sve potrebne razgovore s dojučerašnjim "hajdukovcem" Boškom Anićem. Neposredno prije zaprešičkog susreta, direktor Karadole je i javno obznanio da je Anić potpisao za "Šibenik", a pravo nastupa stječe u prvenstvenom susretu 5. kola u utorak u Zagrebu. Listi novopridošlica valja pridodati Gorana Pauka, odnosno Željka Maretića koji su se vratili iz Malezije. Neslužbeno se još barata imenima "hajdukovaca", Maria Osibova i Mladena Pralije, te još nekolicine, čija se prezimena drže u strogoj tajnosti. Jedno je sigurno, uoči današnjeg susreta sa "Varteksom" u Splitu, "modri" će biti znatno jači.

Šibensko izdanje u susretu protiv "INKER-a", bilo je i više no blijedo. Gost je uz to bio i dodatno opterećen čuvši za bombardiranje ovoga grada, no i pored toga da opravdanja nema. "Modri" su zaslužno doživjeli najteži poraz u posljednjih deset godina. Učinak pojedinaca bio je slab, što se odrazilo na igru, pa se stoga i stručni štab ozbiljno mora zabrinuti, jer pretposljednje mjesto na ligaškoj ljestvici i slaba igra ukazuju na krajnje alarmantnu situaciju. Analizom učinka pojedinih igrača došli bismo do spoznaje da je u odnosu na prošlogodišnje prvenstvo većina od "standardnih" učinila znatan korak unazad.

Zaprešić za analizu

Tafra — nesiguran. Kasni u procjeni situacije, te stoga ne ulica nikakvo samopouzdanje, već suprotno. Crijen — osim "navnog truda" ništa više. A. Jurić — za braniča spor. Loše postavljanje i pruzimanje igrača

bez lopte. Mujakić — spor u reakcijama. Mnogo dodira s loptom i netočnih dodavanja. J. Bulat — odlično obavlja svoju zadaću. Murić — nema pravog suradnika. Krečak — "simpatican". Lađević — mnogo borbentiji u odnosu na prošle sezone, no može i bolje. Mikulandra — svojim zalaganjem iznenadio sve. Računica — najbolji igrač "Šibenika". Šteta što nema pravih suradnika na terenu. Pešić — "nevidljiv". U protekla tri kola, još su igrali: Mrčela — branio je kratko protiv "INKER-a". Možda zavređuje novu priliku. Vuković — kada bi se oslobodio straha možda bi nešto i bilo. Uostalom njemu je tek 17 godina. Ninić — može mnogo više. Bobanović — najavljen kao izraziti gol-igrač.

Osim jednog pogotka u pripremnom razdoblju ništa više. I. Bulat — isto kao i Vuković. Đaković — nedorečen.

Već u današnjem susretu protiv "Varteksa", što se ponovno igra u Splitu "modri" moraju mnogo toga mijenjati. Od odnosa

— Hvala našoj dragoj publici, veli ponovno trener Ljubojević. Oni su u Splitu u potpunosti dobili borbu s navijačima domaćina. Izuzetno nam je drago i meni osobno da su se navijači zaželjeli košarke i to one prave, vrhunske. "Zagreb-Montaža" će se pobrinuti da sve više navijača i ljubitelja ovoga športa dođe na svoje.

Prije početka prvenstva, Šibenčane su mnogi ubrajali u red pete momčadi. Nakon pripremnih susreta, gdje je četa Živka Ljubojevića čak dva puta "skinula skalu". "Slobodnoj Dalmaciji" i jednom "Zadru", nitko više nije bio posve siguran u pravu i objektivnu vrijednost prvligaša s Baldekin. A stvarnost izgleda upravo ovako: "Zagreb-Montaža" je danas sastav s odličnom unutarnjom organizacijom, stabilnim predsjedništvom na čijem se čelu odnedavno nalazi gospodin Srećko Kalauz i nadasve jakim sponzorom iz Zagreba. Među igračima odskače Miro Jurić, čije su zvjezdane trenutke još mnogo prije prognozirali i Mirko Novosei i Slavko Trninić. Jurić je danas osim kapetanske uloge i igrač broj jedan u šibenskoj petorci. On je "mozak", ekipa, distributer lopti, strijelac, jednom riječju čovjek kakav je Šibenčani manjkao još iz vremena Dražena Petrovića. Iskustvom imponira dvojica, Šarić — Slavica, s jasnom ulogom "juđi odluke", ali i učiteljima te savjetdavicima mladim igračima poput Maleša, Vlaića, Sepera. Zoran Kalpić, nakon duga lutanja, konačno je došao sebi. Kalpić je danas igrač koji zna i može pogoditi u svakom trenutku, može asistirati, ali i što je najznačajnije odigrati odlično ulogu u obrani. To se najbolje vidjelo u susretu sa "Zadrom" u Šibeniku, kada je jednostavno "zaključio" Arjana Komazeca, tako da je ovaj u nastavku susreta za 20 minuta postigao svega četiri koša! Ivica Gulin kao i obično radišan i precizan Jadran Popović i Romeo Cvjetičanin, dvojica šibenskih centara u mnogim bi susretima trebali odnijeti prevagu pod obručima. Tu je još uvijek korisni Živko Balđim. S takvim sastavom trener Živko Ljubojević zatvara krug kandidata za prvu momčad. "Zagreb-Montaža" stoga jasno teži da u ovogodišnjem sezoni potvrdi svoju prvligašku snagu i izbori pravo nastupa u jednom od europskih kupova. Šibenčani već sada imaju uvjete za sva europska natjecanja izuzev Europske lige. Baldekin bi stoga od jeseni trebao otvoriti vrata i jakim sastavima sa Starog kontinenta. Ukoliko se pokaže mogućnost dovođenja stranaca, Šibenčani su spremni i na taj potez: — Sigurno da bi postojećem igračkom kadru vrlo dobro došao jedan igrač iz inozemstva, ističe tajnik Joško Šupe. Mi o tome ozbiljno razmišljamo i ukoliko se otvori ta mogućnost, točnije ukoliko Hrvatski košarkaški sastav na svojoj sjednici izglasa takvu odluku i "Zagreb-Montaža" će u svoje redove dovesti "strance".

Zoltan KABOK

prema igri do maksimalne borbenosti. Ukoliko se zabilježi još jedna nula, onda je vrlo jasno da će trener Cukrov i stručni štab morati načiniti "carski rez". Samo je pitanje odakle početi, jer problema je i ovako previše.

"Varteks" — prekretnica

I na kraju tek crtica o zbivanjima nakon susreta u Zaprešiću. Možda je doista teško govoriti o nogometašima-profesionalcima, a pritom misleći na mlade pojedince u redovima "Šibenika". Naime Računica, Murić, Lađević, Tafra i ostali stariji igrači odmah su se povukli u autobus, dok je upravo većina mladih pohitala u obližnju prodavaonicu, nakupovavši kekse, kao da se njih poraz uopće ne tiče. Valjda su se "djeca" zaboravila, misleći da su u Zaprešić došli na ekskurziju.

Zoltan KABOK

Rezultati 3. kola Prve hrvatske nogometne lige: Zagreb: "HAŠK" — "Zadar" 3:0, Varaždin: "Varteks" — "Zagreb" 2:1, Split: "Hajduk" — "Dubrovnik" 9:0, Zaprešić: "INKER" — "Šibenik" 6:0, Rijeka: "Rijeka" — "Cibalia" 1:0, Đakovo: "Osijek" — "Istra" 0:1

TABLICA

1. HAJDUK	3 3 0 0	14: 1 6
2. HAŠK GRADANSKI	3 3 0 0	8: 0 6
3. RIJEKA	3 2 1 0	4: 1 5
4. VARTEKS	3 2 0 1	6: 4 4
5. OSIJEK	3 2 0 1	3: 1 4
6. ZADAR	3 2 0 1	4: 4 4
7. ISTRA	3 1 1 1	3: 4 3
8. INKER	3 1 0 2	7: 5 2
9. ZAGREB	3 1 0 2	3: 3 2
10. CIBALIA	3 0 0 3	0: 5 0
11. ŠIBENIK	3 0 0 3	0: 10 0
12. DUBROVNIK	3 0 0 3	0: 14 0

Parovi 4. kola: Split: "Zadar" — "Zagreb", Split: "Šibenik" — "Varteks", Pula: "Istra" — "INKER", Đakovo: "Cibalia" — "Osijek", Metković: "Dubrovnik" — "Rijeka", Zagreb: "HAŠK" — "Hajduk" (ZK)

Prva linija ujedno je i granica: ovi momci se šale da su »graničari stari«, pa su eto na granici. A ovdje se brane i Kornati, kažu ovi borci iz sastava 142. brigade

Do prvih linija fronte svakodnevno vozi kamionet s hranom. Ovdje na položaju sat, stoga i ne predstavlja posebnu važnost — ritam hranjenja dijeli dan na prije i poslije objeda — sve ostalo je čučanje po rovovima, na utvrđenim osmatračnicama. Često i na samo nekoliko stotina metara od neprijatelja koji će, za »dobro jutro« nazvati, ispaliti pokoji rafal, zrno iz »protuavionca« ili minu iz minobacača. Ovi momci ovdje žive tako već mjesecima, u ratovanju što je u najvećoj mjeri svakodnevna proba živaca, čvrstine, ukopavanja, osmatranja.

Foto-reporter Radovan Goger, koji je došao zajedno s hranom što se priprema u »Solarisu«, proboravio je s njima jedno poslijepodne. Tu su nastale i ove fotografije.

IMA JEDAN GRAD

Ima jedan grad
uznositi i ponosan,
ima jedan grad
nepobjediv i prkosan,
ima jedan grad
tvrd i nepokoran,
ima jedan grad
hrabar i neprodan,
ima jedan grad
u kamenu isklesan,
ima jedan grad
Šibenik se zove!
Ima jedan čovjek
grub i odbojan,

ima jedan čovjek
smjel i odlučan,
ima jedan čovjek
brižan i radišan,
ima jedan čovjek
topao i blag,
ima jedan čovjek
Šibančanin se zove!
Ima jedna hrabra garda,
Ima jedna 113. brigada!
Bog nek im je u pomoći!
Šibenik, 7. ožujka 1992.

Gordana LEŽAJA

Domovinski vojnik. Sprema je ratna, »kalašnjikov« rumunjski, a vjenčani prsten kazuje da na njega misli obitelj. I on na njih, i utoliko je teže, ali je motiv za preživjeti i pobijediti u ovome ratu jači

Obla lica i kršan stas govore najbolje o hrani na prvoj liniji fronte. U borbi se to zaboravlja — čovjek postaje lagan kao ptica

TAMO GDJE SE NEPRIJATELJA GLEDA VRLO BLIZU

S PRVE
LINIJE FRONTE!

Ante Copic šibensku je kapu zamijenio šeširom s grbom. I on je borac, na vlastitu pragu, iako najstariji. Otjerati se nije dao. »Triba biti uz naše borce, pomoći ako triba, a triba!«

Tu je još jedan Copic (brada) zajedno s borcem koji čuči ispod njega. Oni su izviđači i zahvaljujući njihovim zadacima zna se, u svakom trenutku, gdje je tko od onih »s druge strane«

Puškomitraljez M-53, oružje koje je još davno »Švabo za sebe napravio«, težak je 12,5 kilograma, ali ova dvojica strijelaca to ne pokazuju. U rukama i pod kažiprstom nekadašnjih radnika TLM-a, a sada hrvatskih vojnika to je moćno oružje »tek nešto teže od obične puške«